

”JEG ER ALLEREDE GOD, SÅ HVORFOR SKULLE JEG GÅ TIL FODBOLD”

BØRN & UNGES FRITIDSLIV I VALBY 2017

Søren Østergaard, Ina Andreasen & Mette Balle Jensen
Center for Ungdomsstudier

INDHOLD

INTRODUKTION	2
1. NÅR MAN UNDERSØGER VIRKELIGHEDEN – KORT INTRO TIL METODE	4
1.1 SURVEY	4
1.2 INTERVIEWS & OBSERVATIONER	5
1.3 RAPPORTENS OPBYGNING	6
2. "VI GÅR BARE SAMMEN, SELVOM VI IKKE SKAL SAMME VEJ" – PERSPEKTIVER PÅ DEN "FRIE" FRITID	7
2.1 DIGITAL OG ANALOG VIRKELIGHED	8
2.2 "MANGE AF OS KAN GODT LIDE AT LEGE"	9
2.3 "VI GÅR BARE RUNDT" – OM AT HÆNGE UD	10
2.4 FRITIDSJOB – PENGE I LOMMEN OG NOGET TIL CV'ET	11
2.5 DET DER BETYDER NOGET	12
2.6 OPSAMLING	13
3. KLUBTILBUD	14
3.1 PERSPEKTIVER PÅ KLUBBERNE	15
3.2 OPSAMLING	19
4. ORGANISEREDE FRITIDS AKTIVITETER	20
4.1 FÆRRE ETNISKE MINORITETSUNGHE I FORENINGERNE	22
4.2 PERSPEKTIVER PÅ FORENINGSLIVET	24
4.3 BARRIERER FOR DELTAGELSE I FORENINGSLIVET	27
4.4 OPSAMLING	29
5. TRIVSEL	30
5.1 PIGER OG DRENGES TRIVSEL	31
5.2 HVEM TALER MAN MED, NÅR DER ER PROBLEMER	34
5.3 OPSAMLING	35
6. VALBY NU OG I FREMTIDEN	36
6.1 FREMTIDENS VALBY MÅ GERNE BYDE PÅ MERE ...	37
6.2 OPSAMLING	38
7. OG? - UDFORDRINGER & PEJLEMMÆRKER	39
7.1 DE FLESTE DRENGE GÅR TIL NOGET, MEN	39
7.2 VALBY HAR ALT – OG SÅ KAN MAN LIGE SÅ GODT BLIVE HJEMME	40
7.3 DE AKTØRER, DER UDBYDER FASTE FRITIDS AKTIVITETER, SKAL BLIVE BEDRE TIL AT ARBEJDE SAMMEN	40
7.4 DE VOKSNE MÅ GERNE VÆRE SJOVE, MEN DE MÅ OGSÅ GERNE VÆRE MEGET ANDET	41
LITTERATURLISTE	43

INTRODUKTION

"... Og man udvikler sig måske heller ikke så meget, hvis man går i haven og spiller med sine venner. Så der er ligesom noget kontrol over at gå sammen, og man kan både mærke, at man har det sjovt og er fælles, men at man også udvikler sig, hvis man har lyst til det. Og så fællesskabet – det er også derfor vi kommer" (dreng, 8. klasse om at gå til håndbold).

Rammerne omkring børne- og ungdomslivet er i oprud. I gamle dage skulle man ud på vejen eller ned i fodboldklubben for at være sammen med sine venner. Det behøver man ikke mere – nu skal man bare være online. Vi er gået fra en verden, hvor man tidligere skulle synkronisere såvel tid som sted for at være sammen – fritidslivet krævede "tilstedeværelse" på et bestemt tidspunkt. I dag er verden i højere grad kendetegnet ved "tiltildeværelse" – nu behøver vi kun, at synkronisere tiden! (Hansen 2013)

Det betyder ikke, at det fysiske fællesskab har mistet sin tiltrækningskraft, men det kan i mange tilfælde ikke stå alene. I en verden, hvor man kan være sammen, "uden at være sammen" skal der mere til, før man prioriterer at gå til noget. En række nyere undersøgelser (Grube Juul & Østergaard 2016, Willer & Østergaard 2017, Benn, C m.fl. 2018) indikerer, at det at man bliver "bedre" – i bred forstand – ser ud til at være noget af det, der gør, at børn og unge kan såvel rekrutteres til som fastholdes i fritidslivet.

Progression og fællesskab ser ud til at være nogle af de helt vigtige faktorer, når børn og unge vælger til og fra i fritidslivet, hvilket også fremgår af det indledende citat. For aktørerne på fritidsarenaen er det, hvis man ønsker at tiltrække børn og unge, afgørende vigtigt, at man er kronisk nysgerrig på, hvad der sker i deres hoveder, og hvordan rammerne omkring deres liv ændrer sig, så den tænkning og praksis, der udfoldes i fritidslivet afspejler den verden, vi er en del af.

Grundlæggende set kan denne undersøgelse ses som et udtryk for et ønske om at gøre aktørerne på "fritidsmarkedet" mindre "religiøse", således at de agerer med afsæt i en konkret viden om børn og unge, og knapt så meget på baggrund af, hvad de "tror" om børn og unge. Det kan forhåbentlig bidrage til, at endnu flere børn og unge i Valby på egen krop får mulighed for at opleve, hvordan fællesskabet i foreningslivet og i klubtilbuddene kan være med til at ændre deres oplevelse af sig selv, andre og verden!

TAK!

Der skal lyde en stor tak til:

- Valby Lokaludvalg og Fritidscenter Ydre Valby for opgaven og for et godt samarbejde
- Klubmedarbejderne, der har stået til rådighed
- Lærerne, der har brugt tid på at lade elever udfylde spørgeskemaer og deltage i interviews
- Trænere og ledere i foreningslivet, som har ladet os komme på besøg og svaret på vores spørgsmål
- Forældre til børn og unge i Valby, som har villet tale med os
- De børn og unge som har gjort os meget klogere på deres fritidsliv ved at svare på vores spørgsmål i forbindelse med både spørgeskemaer og interviews.

1. NÅR MAN UNDERSØGER VIRKELIGHEDEN – KORT INTRO TIL METODE

I det følgende vil undersøgelsens metodiske design og rapportens opbygning blive introduceret. Rapporten bygger dels på 643 survey-besvarelser fra elever 3.-9. klasse dels på interviews og observationer med og blandt målgruppen i forskellige miljøer i Valby. Derudover har vi talt med en række nøglepersoner fra børne-/ungeområdet i bydelen bl.a. klubmedarbejdere, boligsociale medarbejdere, foreningsledere samt nogle forældre til børn i Valby, som tilsammen viser en række voksenperspektiver på målgruppen og på de muligheder og udfordringer, der eksisterer i forhold til at sikre et godt fritidsliv blandt børn og unge i bydelen.

1.1 SURVEY

Survey-undersøgelsen består af to spørgeskemaer: ét til elever i 3.-5. klasse og ét til elever i 6.-9. klasse. Spørgeskemaerne indeholder spørgsmål om, hvad børnene og de unge bruger tid på, hvad der er vigtigt for dem i deres fritid, foreningsliv osv. Sidstnævnte skema indeholder endvidere en række ekstra spørgsmål om bl.a. fritidsjob, hvor man spiser, om man fester, og om man bruger størstedelen af fritiden i eller uden for Valby. Derudover er enkelte svarmuligheder tilpasset aldersgruppen, men ellers er de to spørgeskemaer ens.

Spørgeskemaerne er sendt ud til seks folkeskoler i skoledistrikt Valby: Hansted Skole, Kirsebærhaven Skole, Lykkebo Skole, Valby Skole, Vigerslev Allé Skole og Ålholm Skole, samt Bavnehøj Skole i skoledistrikt Sydhavnen.

Vi modtog 318 besvarelser fra elever i 3.-5. klasse og 325 besvarelser fra elever i 6.-9 klasse – af i alt ca. 2800 mulige. Alle skole er repræsenteret, men besvarelserne fordeler sig ikke helt jævnt – størstedelen af besvarelserne kommer fra Kirsebærhaven Skole (223 besvarelser) og Valby Skole (205 besvarelser), og der må derfor tages forbehold for, at undersøgelsen ikke er fuldstændig repræsentativ. Dog inddrages løbende resultater fra tidligere undersøgelser om børne-/ungeliv, der kvalificerer resultaterne i denne undersøgelse og sætter dem ind i bredere kontekst.

1.2 INTERVIEWS & OBSERVATIONER

Foruden survey-besvarelserne bygger rapporten på en række interviews og observationer med børn og unge, trænere og ledere fra foreningslivet, klubmedarbejdere og medarbejdere i de boligsociale helhedsplaner, samt forældre til børn og unge i Valby.

I interviewene har vi forsøgt at få de unge til at sætte ord på, hvor de er, hvad de laver, hvordan de synes det gode fritidsliv ser ud, og hvad de tænker, man kan få ud af at gå i klub, komme i en forening eller have et fritidsjob. Vi har også spurgt til, hvordan de ser på Valby, hvad der er godt, hvad der er skidt, hvad der skulle være mindre af og mere af, og hvad man kunne gøre for at bydelen blev et bedre sted at vokse op.

Vi har foretaget interviews med børn og unge på skoler, i fritids- og ungdomsklubber, i foreningslivet og i byrummet. Vi har bestræbt os på at få elever fra alle klassetrin i tale og har tilstræbt at få perspektiver på fritidslivet fra såvel børn og unge, der er aktive i foreningsliv og fritidsklubber, såvel som unge, der ikke er. Vi har besøgt og foretaget interview og/eller observationer følgende steder:

- Foreninger: Vi har besøgt fem forskellige foreninger og talt med både børn, forældre, trænere og foreningsledere. Foreningerne er Fremad Valby, Bokseinstituttet, Shezone, Københavns Fægtekлуб og en FDF k23.
- Skoler: Vi har været på Kirsebærhaven Skole og Valby Skole og foretaget en række gruppeinterviews med elever fra 5., 8. og 9. klasse.
- Fritids-/ungdomsklubber: Vi har foretaget observationer og talt med en række børn, unge og medarbejdere i forskellige klubber: Rødbyvej Fritidsklub, Hoffmanns Minde, August Wimmersvej og Lykkebo Klub.
- Byrummet: Vi har været med en gadeplansmedarbejder rundt til klubber en aften, og vi har i forbindelse med en cykeltur rundt i Valby interviewet nogle drenge, der hang ud i Akacieparken og ved A-grunden.
- Boligområder: For at blive klogere på bydelen og de udfordringer, der findes på børne-/ungeområdet, har vi interviewet medarbejdere fra de boligsociale helhedsplaner Fællesskaberne og SURF.
- Derudover har vi deltaget i et par møder mellem aktører på børne-/ungeområdet for at blive klogere på udfordringer og initiativer, vi har talt med en projektkoordinator for Fritidsguiderne, samt foretaget et fokusgruppeinterview med en gruppe mødre, der alle er aktive i IFTIN, en somalisk kvindeforening.

1.3 RAPPORTENS OPBYGNING

Rapporten er bygget op om en række kapitler, som svarer til de emner, eleverne har forholdt sig til i surveyen.

Kapitel 2 omhandler den frie tid uden for skole, klub- og foreningstilbud. Vi forsøger at tegne et billede af, hvad der optager børnene og de unge, hvad de laver, og hvad der betyder noget for dem.

Kapitel 3 handler om børnenes og de unges klubvaner, og viser hvor stor en andel, der går i fritids-/ungdomsklub, og hvad de tænker om det at gå i klub.

I kapitel 4 behandler vi det organiserede fritidsliv og forsøger at kortlægge udbredning og vaner samt forståelser af, hvad foreningslivet kan og ikke kan tilbyde, samt hvilke barrierer, der findes for deltagelse i foreningslivet.

Kapitel 5 tager udgangspunkt i den del af surveyen, hvor der spørges til elevernes trivsel og tager så at sige temperaturen på Valbys børn og unge: hvordan har de det med sig selv og med hinanden?

I kapitel 6 sætter vi Valby i et børne-/ungeperspektiv, når vi præsenterer børnenes og de unges syn på bydelens udfordringer og potentialer samt deres ønsker til fremtidens Valby.

I kapitel 7 samler vi op på pointer fra de forrige kapitler, og på baggrund af disse præsenterer vi vores bud på en række udfordringer og pejlemærker for fremtidens fritidsliv i Valby.

2. "VI GÅR BARE SAMMEN, SELVOM VI IKKE SKAL SAMME VEJ" – PERSPEKTIVER PÅ DEN "FRIE" FRI-TID

"Jeg har tit en aftale med nogle venner om, at vi går ud og laver et eller andet. Det kan være, at vi tager ind til byen eller tager hjem til nogle af vores venner og ser en film eller går ud i haven. Det er forskelligt. Nogle gange er der én, der siger, at han skal ud og købe et eller andet, og så tager man med og siger 'ja, den er flot den der trøje, den skal du købe'. Og så tager man nogle gange ind på en fastfood restaurant og køber noget mad, og så tager man hjem hver for sig. Hvis det er hjemme hos nogen, går vi ud og køber slik, og så tager vi hjem til én" (dreng, 8. klasse).

Børn og unges fritidsliv udspiller sig på en række arenaer omkring forskellige aktiviteter. Noget er skemalagt og på forhånd organiseret – det kunne være håndbold hver tirsdag og torsdag, kor om mandagen eller fritidsklub fast hver onsdag – mens andet, som denne dreng i 8. klasse giver udtryk for, opstår spontant. Nogen skal købe noget, og så tager man med. Man tager ind til byen, shopper og spiser på en fastfoodrestaurant, eller man tager hjem til hinanden og ser film og spiser slik. Det er aktiviteter, de unge selv sætter i gang og organiserer, og det er den slags aktiviteter, vi skal se på i dette afsnit.

Tabel 1 nedenfor viser top 5 over hvad elever i 3.-5. klasse udover skole, klub og eventuelle faste aktiviteter i foreningsregi angiver at bruge tid på mindst en gang om ugen.

3.-5. klasse	Når du ikke er i skole, klub eller til sport, hvad laver du så mindst en gang om ugen?
Spiller på X-box, mobil, iPad, Playstation mv.	92,0%
Ser TV, serier eller film	83,9%
Er på de online sociale platforme	76,1%
Hjælper til derhjemme	76,1%
Er sammen med venner hjemme hos mig eller hos dem	66,7%

Tabel 1: Når du ikke er i skole, klub eller til sport, hvad laver du så?

X-box, mobil, iPad, TV-serier og sociale platforme fylder i elevernes liv, men vi ser også, at mange elever i 3.-5. klasse i hvert fald én gang om ugen hjælper til derhjemme og er sammen med deres venner hjemme ved hinanden. Billedet ser marginalt anderledes ud for eleverne i 6.-9. klasse – se tabel 2.

6.-9. klasse	Når du ikke er i skole, klub eller til sport, hvad laver du så mindst en gang om ugen?
Er på de online sociale platforme	95,3%
Hjælper til derhjemme	87,8%
Ser TV, serier eller film	87,5%
Er sammen venner 'face to face'	86,6%
Spiller på X-box, mobil, iPad, Playstation mv.	83,7%

Tabel 2: Når du ikke er i skole, klub eller til sport, hvad laver du så?

De ældste elever er også sammen med deres venner, men ikke så ofte hjemme hos hinanden. Ellers viser de to tabeller ikke overraskende, at børn og unge i 3.-9. klasse bruger meget tid foran forskellige skærme. I 3.-5. klasse bruger næsten 60% af eleverne tid på at spille computer, mobil, iPad eller X-box hver dag og over 90% af eleverne på disse klassetrin bruger tid på det mindst én gang om ugen. I 6.-9. klasse fylder computerspil mv. stadig en del – knapt 50% bruger tid på at spille hver dag og næsten 84% spiller minimum en gang om ugen. Dog topper de sociale medier listen over, hvad eleverne i 6.-9. klasse oftest bruger tid på. 81% af eleverne i 6.-9. klasse er på sociale medier hver dag, og over 95% mindst en gang om ugen.

2.1 DIGITAL OG ANALOG VIRKELIGHED

Det tyder på, at tilgangen til det digitale bliver mere og mere relationel i takt med, at eleverne bliver ældre. Telefon, computer mv. fylder meget på alle klassetrin, men spil ser ud til at fylde mindre og mindre jo ældre de bliver, mens sociale platforme, hvor man har kontakt med vennerne, fylder mere og mere. Men betyder det så, at børnene og de unge ikke er sammen med hinanden? Det gør det næppe, for tiden på de sociale medier bru-

ges bl.a. på at aftale møder i det fysiske rum. Som en gruppe 6.-7. klasses drenge på en fodboldbane i Akacieparken forklarer, bruger man snapchat eller messenger for at finde ud af om og hvor, man skal mødes. De sociale medier bliver således brugt til fx at aftale spontane fodboldkampe i det lokale boldbur efter aftensmad og resulterer altså ofte i fysiske møder i byrummet.

Derudover er der samværsformer, som foregår i digitale rum og som for nogle børn og unge fylder meget og har værdi på samme måde som møder i det fysiske rum. Computeren giver, som flere børn er inde på, adgang til folk fra hele verden, som man kan spille eller snakke med. Det sociale liv kan således godt udspille sig foran en skærm, for det afgørende – i hvert fald for nogle børn og unge – er ikke, om man er sammen fysisk, men at man laver noget sammen, og det kan man godt gøre, selvom man sidder hver for sig. Man kan godt føle sig som del af et fællesskab med nogen, med hvem man deler oplevelser i tid med men ikke i rum. Hovedsagen er, at man “mødes” om en fælles interesse. Det sætter denne dreng fra 6. klasse ord på:

“Nogle gange spiller jeg med nogle andre helt udenbys, altså jeg spiller med hele Europa, men rigtig tit synes mig og mine venner, at det er sjovt at sidde og spille sammen, og vi har ligesom et andet fællesskab end man plejer at have, fordi det er meget sådan noget med, at man har en interesse, og det er lidt sjovt, når man hele tiden kan mødes om den interesse” (dreng, 6. klasse).

For en stor gruppe af elever – som bl.a. tæller drengen fra 6. klasse citeret ovenfor – spænder den udbredte brug af computer, telefoner osv. altså ikke ben for det sociale – nærmest tværtimod. Men der er også dem som synes, at telefonerne fylder lige lovlig meget ...

2.2 “MANGE AF OS KAN GODT LIDE AT LEGE”

To piger i 5. klasse fortæller, at selvom de godt kan lide at spille på telefonen, så synes de faktisk, at der nogle gange i lidt for høj grad bliver taget hensyn til deres digitale vaner:

“Vores legeplads i skolen er lige blevet bygget om, men 5. klasserne kommer fra én med gynger og sådan noget, og så sender de os ud til én med bænke og klatrestativ, så der er ikke så meget at lave derude.”

Og hendes klassekammerat supplerer:

“Der er ikke så meget at lave, fordi vi må være på telefonen, men der er mange af os som ikke gider bruge strøm - og så har man ikke så meget at lave.”

Interviewer: “Så det bliver faktisk forventet af jer, at I bruger jeres telefon meget?”

“Ja åbenbart. Nu er vi jo udskolingen - ‘de gider ikke lege, de gider kun sidde med deres telefoner’ – men det er jo ikke helt rigtigt. Altså mange af os kan godt lide at lege, men selvfølgelig kan man også godt lide at sidde med sin telefon, men vi tænker bare, at i frikvartererne vil vi gerne lege. Så hvis vi får fritime, så kan man måske godt kigge på telefonen” (piger, 5. klasse).

Ifølge de to piger er legepladsen indrettet ud fra en forventning om, at børn i 5. klasse ikke længere gider lege, men hellere vil sidde med deres telefon. Sådan er det bare ikke

helt. I fritimen, forklarer de, kan man da godt sidde med sin telefon, men i frikvartererne vil man faktisk gerne lege - og det kræver nogle faciliteter, der indbyder til leg!

Tallene fra surveyen bekræfter, at det langt fra er alle børn i 3.-5. klasse, som er færdige med at lege: over 60% leger ind i mellem med lego, barbie dukker, actionfigurer og lignende, og 30% gør det mindst en gang om ugen. Over 80% går en gang imellem på legepladsen og ca. 28% gør det mindst en gang om ugen. Tallene og pigernes overvejelser indikerer således, at tilbyder man børn nogle gode rammer, der indbyder til leg, vil mange benytte sig af dem – en tendens der understøttes af andre undersøgelser (Wittig 2016).

2.3 “VI GÅR BARE RUNDT” – OM AT HÆNGE UD

“Vi går bare rundt ... Tit når vi har været et sted henne, så render vi bare rundt. Vi går bare sammen, selvom vi ikke skal samme vej.” (pige, 8. klasse)

I mange interviews særligt med de ældre elever går beskrivelsen af at “gå rundt” eller “hænge ud” med vennerne igen. Som pigen, der citeres ovenfor, forklarer, render de rundt sammen uden at lave noget særligt og uden noget særligt formål – de skal ikke samme vej – andet end at være sammen. Fisketorvet, Strøget, Spinderiet og Porcelæns-torvet er hyppige svar, når vi spørger til, hvor de hænger ud. Som drengen i det citat, der indledte kapitlet, fortæller, er der måske nogen, der skal købe noget og så kan man tage med og sige “ja, den er flot den der trøje, den skal du købe”.

Ser vi på tallene fra surveyen er det tydeligt, at der sker noget mellem 5. og 6. klasse. I 3., 4., og 5. klasse svarer henholdsvis 15, 22 og 15% af eleverne, at de tager i shoppingcenter minimum én gang om ugen, mens det gælder over 60% af eleverne i 6. klasse og ca. 45, 60 og 56% af eleverne i henholdsvis 7., 8. og 9. klasse. Samme billede gør sig gældende, når vi ser på hvilke aldersgrupper, der hænger ud på “gaden”. Også her ser vi en markant forskel på, hvordan eleverne i 3.-5. klasse svarer, og på hvordan elever i 6.-9. svarer. I 3.-5. klasse angiver 9-11% af eleverne, at de mindst én gang om ugen hænger på gaden, mens det gælder mellem 32 og 38% af eleverne i 6.-9. klasse.

	Når du ikke er i skole, klub eller til sport, hvad laver du så? (mindst én gang om ugen)	
	Tager i shoppingcenter	Hænger ud på gaden
3. klasse	15,5%	9,8%
4. klasse	22,1%	11,1%
5. klasse	17,9%	9,5%
6. klasse	60,6%	34,3%
7. klasse	45,9%	32,4%
8. klasse	59,8%	37,8%
9. klasse	55,6%	35,2%

Tabel 3: Når du ikke er i skole, klub eller til sport, hvad laver du så?

Eleverne i 6.-9. klasse er desuden blevet spurgt, om de bruger mest tid i eller uden for Valby, og signifikant færre 6. klasser end 7., 8. og 9. klasser svarer, at de bruger mest fritid uden for Valby. Tallene ser ud således: I 6. klasse er der kun 10,3% af eleverne, som bruger størstedelen af deres fritid uden for Valby, mens det i 7., 8., og 9. klasse gælder henholdsvis 22%, 26% og 25% af eleverne. Endelig kan vi se, at langt flere piger end drenge bruger hovedparten af deres tid uden for Valby, ligesom flere piger end drenge går til noget uden for Valby. Ser man på forskelle i drenge og pigers fritidsvaner, kan det muligvis forklares ved, at piger hyppigere end drenge går til mindre udbredte sportsgrene, som kan kræve, at man skal tage lidt længere væk for at komme til dem.

Flere piger end drenge går til noget uden for Valby

2.4 FRITIDSJOB – PENGE I LOMMEN OG NOGET TIL CV'ET

For 24% af eleverne i 6.-9. klasse går en del af deres fritid med et fritidsjob. I 6. klasse gælder det 11,5% af eleverne, i 7. klasse 18,9% og i 8. og 9. klasse henholdsvis 36,2 og 38,5% – tal der svarer til landsgennemsnittet (Grube Juul & Østergaard 2016). Næsten to tredjedele (63,8%) af dem med et job bruger under 5 timer om ugen på at arbejde, 30% bruger mellem 5 og 10 timer og 6,2% bruger mere end 10 timer ugentligt.

Hvilke overvejelser gør de unge sig i forhold til, hvad det betyder at have et fritidsjob? En dreng fra 7. klasse fortæller, at han har overvejet at søge hjælp hos Fiskeriet, til at skrive en ansøgning, for de har lige været på hans skole, hvor de fortalte *“hvor mange penge man kunne tjene, det var 2500.”* Ideen om at tjene sine egne penge er således tillokkende, og det er han ikke alene om at synes. Fx forklarer en dreng fra 8. klasse hans valg om at have et fritidsjob på denne måde:

“Jeg skal tjene mine egne skejsere (...) så man har råd til ting, man vil have, og så behøver ens forældre ikke hele tiden at betale for én.” (dreng, 8. klasse)

Noget andet, der kan betyde noget, er, at det på den lange bane kan vise sig nyttigt at have erhvervs erfaring. I hvert fald fortæller samme dreng, at én af grundene til, at han ikke går til noget er, at der ikke er tid til både skole, job og en fast fritidsaktivitet, og så må man prioritere. For ham vinder jobbet over fx fodbold, og den prioritering støtter hans forældre. Han bliver spurgt, om hans forældre synes, at han skulle gå til noget, og han svarer:

“Nej de synes bare jeg skal have et arbejde, sådan så jeg kan fokusere mere på skole og lektier. Jeg kan ikke både have et job og gå til noget. Jeg kan kun vælge én ting, og der vil de hellere have jeg arbejder ... det er vigtigt, at jeg lærer at arbejde, men også at jeg tjener penge og lærer at håndtere forskellige situationer ... man kan også skrive det på CV'et.” (dreng, 8. klasse)

For den her dreng og en del andre bliver det at have et job altså opfattet som noget positivt, fordi det giver mulighed for at købe ting på turene til Fiskeriet, men også fordi de ser det som en investering i fremtiden, idet man lærer nogle ting, som kan bruges senere hen.

Udover, at vi af surveyen kan se, at flere i 9. klasse end i 6. klasse arbejder, viser resultatet samtidig, at andelen af børn med forældre født uden for Danmark, som har et fritidsjob er signifikant lavere, end den er for børn, hvor en eller begge forældre er født i Danmark. For førstnævnte gruppe gælder det 15%, mens det gælder for 26,7% af de børn hvor den ene forælder er født i Danmark og 29,7% for børn, hvis forældre begge er født i Danmark.

Hvad forskellen skyldes, giver nogle mødre med somalisk baggrund et bud på. De er enige om, at det at have et fritidsjob er godt og lærerigt, men de fortæller, at det er svært at finde et job for børn med etnisk minoritetsbaggrund, fordi mange forældre bl.a. pga. sproget har svært ved at hjælpe og ikke ved, hvem de skal henvise deres børn til for at få hjælp. De opfordrer til, at man gør det nemmere at finde ud af, hvor man skal tage hen for at få hjælp til at hjælpe sine børn, når det kommer til jobsøgning.

Andelen af børn med forældre født uden for Danmark, som har et fritidsjob er signifikant lavere, end den er for børn, hvor en eller begge forældre er født i Danmark.

2.5 DET DER BETYDER NOGET

Udover spørgsmål om, hvad de laver i fritiden, bliver eleverne i surveyen også bedt om at tage stilling til, hvor stor betydning en række parametre har for, hvad de bruger tid på. Tabellen herunder viser deres svar.

Hvad har i eller høj eller nogen grad betydning for, hvad du laver i din fritid?	3.-5. klasse	6.-9. klasse
At jeg har det sjovt	97,6%	97,5%
At jeg kan være sammen med mine venner	89,2%	88,8%
At jeg oplever fællesskab	85,4%	88,5%
At mine forældre synes, det er en god idé	77,0%	75,7%
At jeg ikke er alene	75,3%	74,9%
At jeg lærer noget nyt	73,4%	75,7%
At jeg får nye venner	66,4%	67,5%
At jeg ikke går glip af noget	65,9%	73,1%
At det er tæt på, hvor jeg bor	62,9%	58,3%
At jeg kan snakke med en voksen	62,6%	52,4%
At det ikke koster for meget	61,8%	64,2%

Tabel 4: Hvad har betydning for, hvad du laver i din fritid?

Som det fremgår af tabellen, er der mange forskellige parametre, der har betydning i børnenes og de unges fritidsliv. For over 97% har det i høj eller nogen grad betydning at have det sjovt. Derudover toppes listen af to parametre, der har med børnenes sociale liv at gøre: knapt 90% angiver, at det i høj eller nogen grad har betydning, at de kan være

sammen med deres venner og over 85%, at det i høj eller nogen grad har betydning, at de oplever fællesskab. En dreng i 8. klasse fortæller fx, at er godt fritidsliv er *“når man bliver inkluderet i de ting, som ens venner laver, og man ved at de holder af én.”* Det er vigtigt at føle sig inkluderet, at vide at de andre holder af én, og så har det for ca. 75% af eleverne i høj eller nogen grad betydning for, hvad de laver i deres fritidsliv, at de ikke er alene – noget denne dreng fra 7. klasse sætter ord på:

“Når man ikke er sammen med sine venner, er man helt lonely – så er man sammen med sine forældre, så er det lidt pinligt, hvis man er 13 år og bare går rundt med sin mor og far på Fisketorvet” (dreng 8. klasse).

For tre ud af fire er det vigtigt ikke at være alene – ifølge drengen citeret ovenfor både fordi man så er *“helt lonely”*, og fordi det er pinligt!

Tallene og udtalelserne ovenfor understreger, at den megen tid foran en skærm eller med en skærm i hånden *ikke* betyder, at børnene og de unge ikke er socialt orienterede. Som det også vil fremgå af de følgende afsnit om klub- og foreningsdeltagelse, har det vennerne gør stor betydning for, hvad børnene og de unge laver i deres fritid. Det betyder dog ikke, at de voksne er ligegyldige. For ca. 75% af eleverne er det af stor eller nogen betydning, at forældrene synes, at det de laver, er en god idé, og mange af de børn og unge, der er aktive i foreningsregi, giver i interviewene udtryk for, at deres forældre aktivt har opfordret dem til at gå til noget – ofte beslægtet eller identisk med noget de selv har gået til som børn. Mere om det i kapitel 4.

2.6 OPSAMLING

Selvom de fleste børn og unge bruger meget tid foran skærme, betyder det ikke, at relationer til venner og bekendte ikke er vigtige – en stor del af det sociale liv er blot flyttet fra det fysiske til det virtuelle rum. Det at være sammen med vennerne i den frie tid har stor betydning, og for en stor andel betyder det mindre, *hvad* man laver, det der tæller er, *at man er sammen med sine venner*. Det kommer bl.a. til udtryk i tendensen med at ‘hænge ud’ – og særligt fra 6. klasse bliver shoppingcentre populære steder at gøre det, ligesom også flere fra dette klassetrin og opefter begynder at hænge ud i byrummet. Der er dog også nogen, for hvem det man laver betyder meget, og som ikke er tilfredse med at hænge ud og spille på telefon, men som leger og gerne vil have nogle gode legeforskel og faciliteter.

3. KLUBTILBUD

55,8% af de elever, der har besvaret spørgeskemaet, går i enten fritids- eller ungdoms-klub. Næppe overraskende falder andelen af børn og unge i klubberne, jo ældre de bliver, og særligt omkring 6. klasse, hvor vi i forrige så, at shoppingcentre og gader bliver populære steder at hænge ud, sker der et stort fald. I tabellen herunder kan man se, hvor stor en andel af eleverne, der går i fritids- eller ungdomsklub fordelt på klassetrin.

	Andel af elever, der går i fritids-/ungdomsklub
4. klasse	87,6%
5. klasse	80,5%
6. klasse	60,8%
7. klasse	31,5%
8. klasse	26,2%

Tabel 5: Går du i en fritidsklub eller ungdomsklub?¹

¹ 3. Klasse er ikke medtaget, da de går i fritidshjem og ikke i klub, og 9. klasse heller ikke fordi svarprocenten er meget lav.

Tabellen viser en klar tendens: jo højere klassetrin, jo færre elever går i klub. Således går 87,6% af eleverne i 4. klasse i klub, mens det kun gælder 26,2% i 8. Klasse, og som det fremgår af tabel 6 er det også de yngste, der hyppigst kommer i klubberne.

	Hvor ofte er du i fritids- eller ungdomsklub?		
	Mere end en gang om ugen	En gang om ugen	Sjældnere
4. klasse	83,8%	6,5%	9,7%
5. klasse	84,9%	4,5%	10,6%
6. klasse	67,8%	20,3%	11,9%
7. klasse	70,6%	5,9%	23,5%
8. klasse	28,6%	42,9%	23,8%

Tabel 6: Hvor ofte er du i fritids- eller ungdomsklub?

I 4. og 5. klasse angiver henholdsvis 83,8 og 84,9% af klubmedlemmerne, at de kommer i klub minimum et par gange om ugen, mens det gælder for henholdsvis 67,8 og 70,6% af eleverne i 6. og 7. klasse. Herefter falder tallet markant, så kun 28,6% af klubmedlemmerne i 8. klasse benytter klubtilbuddene mere end én gang om ugen, hvilket svarer til 7,5% af eleverne i 8. klasse. Dette er noget lavere end på landsplan, hvor tallet er 16% (Grube Juul & Østergaard 2016).

Tallene viser endvidere, at der i klubberne blandt de yngste elever (3.-5. klasse) er en signifikant lavere andel af børn, hvis forældre er født uden for Danmark – nemlig 52,9% mod 77,6% af de børn, hvor begge forældre er født Danmark. For de ældste (6.-9. klasse) er der endvidere en signifikant højere andel af elever i klubberne, der kun bor med én forælder, nemlig 53,4% mod 34% af de børn, som bor med begge forældre, og 45,8% af de elever der bor med én forælder og en anden voksen.

7,5% af eleverne i 8. klasse går i klub mere end en gang om ugen. Det er en noget lavere andel end på landsplan.

3.1 PERSPEKTIVER PÅ KLUBBERNE

Interview med børn og unge, der benytter klubtilbuddene, viser, at klubberne i de flestes optik er et sted, man kommer for at være sammen med sine klassekammerater eller nogen, man kender i forvejen. Når vennerne stopper i klubben, gør man typisk også selv. Det er denne dreng fra 7. klasse et eksempel på.

”Det gode ved at gå i klub er venner, men jeg skal til at stoppe, fordi der ikke er så mange af mine klassekammerater mere. Hvis der var flere fra min klasse, der gik der, ville jeg også fortsætte” (dreng 7. klasse).

Når drengen her taler om snart at stoppe i fritidsklubben, handler det altså ikke så meget om, at han personligt ikke har lyst til at komme i klubben mere, men om at vennerne

stopper, og at det derfor heller ikke længere giver mening for ham. Helt i tråd med konklusionen fra forrige kapitel om, at det vennerne gør har stor betydning for, hvordan børn og unge prioriterer deres tid, ser det også ud til, at det er en afgørende faktor, når det handler om at vælge klubtilbud til eller fra. Men hvordan opfatter dem, der går der, klubberne?

3.1.1 Et fristed med nogle anderledes voksne

“Vi tager også til Vilde Vulkaner - det’ så fedt, så sover vi der – og man må gå splittet! Når man er ude med skolen, må man ikke altid gå splittet, eller hvis man har forældrene med, må man ikke gå splittet, man skal gå sammen med en voksen” (pige, 5. klasse).

For rigtig mange af især de yngre børn, er klubben et sted, hvor man kan få lov til ting, som ellers ikke kan lade sig gøre. Det er her illustreret med pigen fra 5. klasses begejstring over at måtte “gå splittet”, dvs. gå sammen i par eller grupper – som man måske endda selv vælger(!) – uden en voksen, noget hun får til at lyde som en sjældenhed, hvis man er afsted med skole eller forældre. Og så er der – som hun også er inde på – turene – til Vilde Vulkaner, i biografen, på gocar-bane, til Fisketorvet osv. For stort set alle de børn, vi har talt med, er udflugterne højdepunkter ved at gå i klub. Det er fedt at komme steder, man ellers ikke kommer, og det er sjovt at gøre det med vennerne og de voksne fra klubben i stedet for ens familie.

Også hverdagsting er sjovere med klubben. Særligt fremhæves måltiderne som en grund til at komme i klubben. Man kan selvfølgelig spise hjemme, men det er noget andet at spise i klubben. *“Det er hyggeligere at spise sammen med sine venner”* fortæller en dreng i 7. klasse og han tilføjer: *“om mandagen spiser vi også dessert og ser Rita”*. De faste rutiner – aftensmad et par gange om ugen og dessert og *Rita* om mandagen – er hyggelige, fordi de foregår sammen med vennerne.

Noget andet, der gør klubben til et sted, de unge gider at være, er klubmedarbejderne. Lytter man til de børn og unge, vi har talt med, bidrager klubmedarbejderne i høj grad til deres oplevelse af klubben som et frit sted. Selvom de er bevidste om, at medarbejderne har ansvar og autoritet, idet de har til opgave *“at passe på børnene”* og *“holde øje med børnene”* (piger, 5. klasse), så bliver klubpædagogerne af stort set samtlige børn, vi har talt med, omtalt som en særlig slags voksne. Fx beskriver en dreng fra 8. klasse pædagogerne i klubben på denne måde:

“Man kunne ikke mærke, at de var ældre end os, de prøvede ligesom at være meget ligesom os og gøre tingene sammen med os. Det var ikke sådan at de overruledede ... Det var faktisk vores venner, ik’? Det var ikke bare sådan nogle voksne, der bare var der. De blev inkluderet” (dreng, 8. klasse).

Drengens beskrivelse er sigende, for den måde de børn der kommer i klubberne, beskriver medarbejderne. En pige i 8. klasse fortæller, da hun skal karakterisere medarbejderne *“at man gerne må være ven med dem på Facebook og Snapchat”*, mens andre fortæller om klubmedarbejderne, *“at de ved hvordan unge skal behandles”*, og at de tit godt gider deltage i børnenes aktiviteter.

Til gengæld er de også ret enige om, at klubmedarbejderne sjældent sætter noget i gang. De lader børnene tage initiativet og vil så ofte gerne være med. Nogle børn og unge sy-

nes, at det er fedt, andre kunne, som det vil fremgå i det følgende, godt ønske sig, at klubmedarbejderne tog mere initiativ, og at de i det hele taget var tydeligere.

3.1.2 Et lidt for frit sted ...

“Der er mange af de voksne, der er rigtig søde, men der er nogle, der tænker ‘de er så store, de er ikke fritidshjemsbørn mere’ – så når der er nogen der slår sig eller nogen der bliver uvenner, så er de ikke lige så meget tilstede. Det synes jeg, at jeg savner lidt” (pige, 5. klasse).

Pigen beskriver medarbejderne i klubben, som nogle, der er søde, men ikke så meget til stede. Hun fortolker det som om, de voksne nu ser på hende og kammeraterne som “store”, og derfor i nogen grad lader dem være for sig selv. Men lidt på samme måde som de to piger i forrige kapitel, der var trætte af at blive opfattet som “udskoling”, fordi det betød, at de ikke længere havde en ordentlig legeplads, virker denne pige, heller ikke ubetinget begejstret for, at konsekvensen af at blive opfattet som “stor” er, at medarbejderne i nogen grad trækker sig.

Når vi spørger børnene og de unge, om man kan gå til medarbejderne i klubben, hvis man har problemer eller er ked af det, siger de stort set samstemmigt ja, og flere fortæller om bestemte medarbejdere, som er rigtig gode til at lytte og forstå. Samtidig fortæller de dog, at man selv skal tage initiativ til samtalerne, for medarbejderne gør det ikke – kun hvis man ser rigtig trist ud.

“Hvis man ikke ser så ked af det ud, så skal man nok selv gå til dem. Men hvis man er meget ked af det, så kommer de hen til én” (pige, 5.klasse).

Og når man spørger, om de faktisk har talt med pædagogerne, hvis der var noget der gik dem på, er det heller ikke mange, der siger ja – måske fordi der ikke har været noget, de har haft behov for at tale om, måske fordi det ikke er så nemt at tage initiativ til sådan en samtale?

Andre børn giver ikke så meget udtryk for, at de personligt savner kontakten til de voksne, men nærmere at de oplever, at stemningen i klubben til tider er kaotisk – en dreng fra 8. Klasse fortæller ligefrem, *“at klubberne er blevet et sted folk tager hen for at slås”* – og at det derfor kunne være dejligt med nogle voksne, der i højere grad formåede at *“holde styr på børnene”*, som drengen her udtrykker det.

“... på vores klub er der en hel del voksne, men de kan ikke holde styr på alle børnene. Der er faktisk en person [...] jeg sagde hej til ham og så sagde han ‘hey skal du provokere’ og så begyndte han at prøve at slås med mig, og jeg prøvede lige så stille at modsvare det, men hvis der havde været nogle voksne til at modtage det, så synes jeg det var bedre” (dreng, 6. klasse).

Hans beskrivelse og indirekte opfordring til klubmedarbejderne om at være lidt mere tydelige går igen i mange interviews. Det er dog ikke for alle, det handler om at løse konflikter og “holde styr på børnene”, for nogle handler det i ligeså høj grad om, at de godt kunne tænke sig, at de voksne i klubben sørgede for, at der skete lidt mere.

Klubmedlemmerne har et meget positivt syn på medarbejderne, men påpeger det problematiske i, at de ofte trækker sig, sjældent tager initiativ til aktiviteter, og at det kræver, at man ser rigtig trist ud, før de spørger ind til, hvordan man har det!

3.1.3 Flere og andre aktiviteter, mere fællesskab

“Klubben er rigtig god til at planlægge ting, men nogle gange kunne man godt ønske, at klubben fik os til at være med til at planlægge ting. Mange af tingene er rigtig fede, men det ville være endnu federe hvis de havde spurgt os: hvad ville du synes var fedt?” (pige, 7. klasse).

Pigen, der udtaler sig her, kunne godt tænke sig at være med til at planlægge, hvad der skal ske i klubben, og flere andre giver udtryk for, at de har ideer og godt kunne tænke sig, at der var flere aktiviteter, man kunne være sammen om. *“Tovtrækning mod fritten”* og *“skovstratego”* er nogle af de specifikke forslag, mens et mere overordnet lyder, at *“klubben og fritten måske kunne lave noget sammen, der skabte mere fællesskab”* (pige, 6. klasse). Og netop ideen om fællesskabsskabende aktiviteter, går igen hos mange, både når det handler om livet i klubberne og helt generelt. Noget kunne altså tyde på, at børnene og de unge faktisk gerne vil fællesskabet, og at en del af dem ville være tilfredse med, at den frie tid i klubben bød på mere strukturerede aktiviteter, som kunne samle på tværs af snævre vennegrupper.

3.1.4 Flere alderssvarende aktiviteter

Når de ældste elever vælger klubben fra, har det flere forklaringer. Flere af dem, der har gået i klubben, fortæller, at de har fået for travlt med træning flere gange om ugen, fritidsjob eller lignende, mens det for andre ikke så meget handler om, at der er for lidt tid, men om at man lige så godt kan hænge ud andre steder, fordi man ikke længere oplever, at klubben har noget interessant at tilbyde.

En af de piger fra 8. klasse, der er holdt op med at komme i klubben, fordi hun ikke længere synes, det er *“spændende”*, fortæller, at hun undtagelsesvis kom en del i klubben i december måned, fordi hun kunne lave julegaver – noget der ikke kunne lade sig gøre derhjemme. Hende og klassekammeraterne er enige om, at de måske ville komme, hvis der var flere og bedre aktiviteter og ture, der i højere grad passede til deres alder. Også et par drenge fra 7. klasse er inde på, at klubben passer bedre til de yngste end til de ældste. De fortæller, at de mange 4. og 5. klasser er en af de primære grunde til, at de bruger så meget tid i computerlokalet, som netop er forbeholdt de ældste. Hvis man ikke kan overskue de yngste, som altså ifølge en del af de ældste elever fylder i klubberne, hvis man oplever at de voksne *“har trukket sig”*, og hvis man ikke synes, at klubberne tilbyder nogle interessante aktiviteter, så kan man ligeså godt hænge med vennerne et andet sted – som fx shoppingcentre, gader, parker osv.

De ældste elever peger på, at klubben passer bedre til de yngste elever end til de ældste og efterspørger mere alderssvarende aktiviteter!

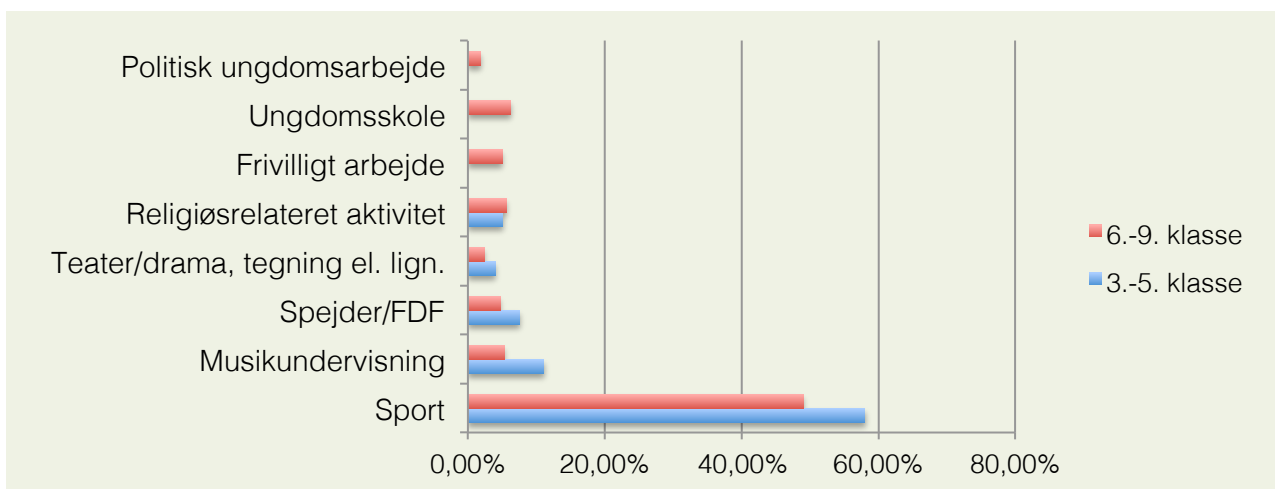
3.2 OPSAMLING

Tallene fra undersøgelsen viser tydeligt, at det svært for klubberne at holde på de ældste elever. Fra 6. klasse, hvor vi kan se, at flere begynder at hænge ud i byrummet, falder de fra i klubberne. Mange oplever nemlig, at klubben er et sted for de mindste, ikke for de ældste. Noget af det, der alligevel fastholder nogle unge i klubberne, er vennerne, men også aktiviteter og ture er populære, ligesom mange synes det er hyggeligt, når hverdagsritualer som aftensmad og TV-serier flytter ned i klubben. I det perspektiv har klubberne mulighed for at være attraktive alternativer til at hænge ud på gaden. Klubmedarbejderne bliver positivt beskrevet som "anderledes", "åbne", "sjove", "vores venner" og nogen man godt gider at hænge ud med. I det ligger et enormt potentiale, men det skal udnyttes og udfoldes. For selvom de fleste siger, at man godt kan tale fortroligt med klubmedarbejderne, er det tilsyneladende de færreste, der gør det. Måske kræver det mere initiativ fra pædagogernes side?! I hvert fald efterspørger mange børn nogle voksne, der af og til tager styring, sætter aktiviteter i gang og tør blande sig i deres liv.

4. ORGANISEREDE FRITIDS AKTIVITETER

72,5% af eleverne i 3.-9. klasse går til noget i deres fritid. Ligesom på klubområdet falder antallet af foreningsaktive medlemmer i takt med, at klassetrinnene stiger. I 3.-5. klasse angiver 77%, at de går til noget, hvilket er på niveau med landsgennemsnittet, hvorimod tallet for 6.-9. klasse på 68% ligger noget under landsgennemsnittet. Tabel 7 herunder giver et overblik over, hvilke faste fritidsaktiviteter, der er de mest populære blandt børn og unge i Valby.

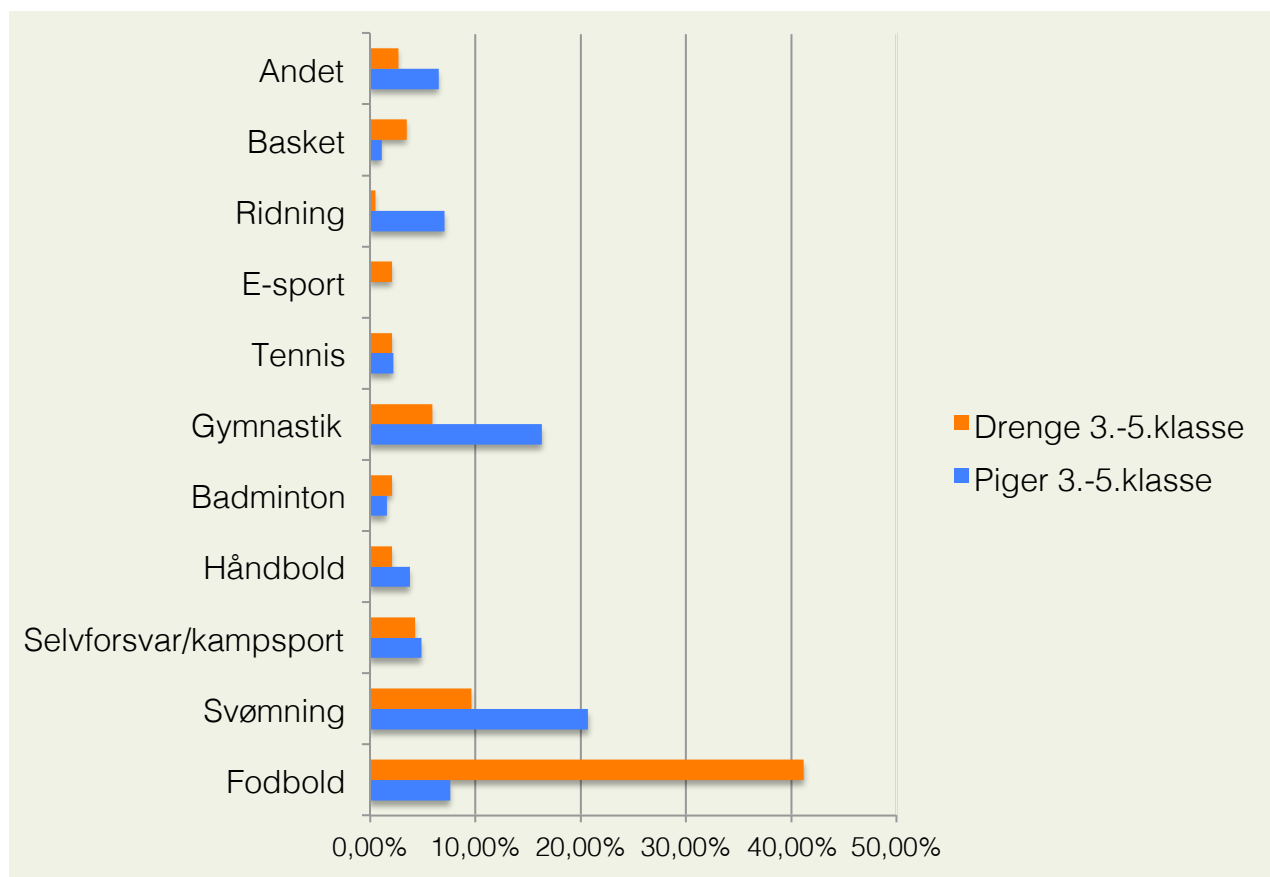
Tabel 7: Hvad går du til? (3.-5. klasse har ikke haft svarmulighederne politisk ungdomsarbejde, ungdomsskole og frivilligt arbejde til rådighed).

Sport er i begge aldersgrupper den klart mest populære aktivitet. 58% af eleverne på 3.-5. klassetrin og 49% på 6.-9. klassetrin går til sport. Andelen er noget lavere end på landsplan, hvor 76,8% af eleverne i 3.-5.klasse og 63% af eleverne i 6.-9. klasse går til foreningsidræt (Grube Juul & Østergaard). Vurderet i forhold til det øvrige København ligger tallet for 3.-5.klasse dog noget over gennemsnittet på 42,4%, mens tallet for 6.-9.klasse er på niveau med resten af København (CFR-data 2016, Grube Juul & Østergaard 2016).

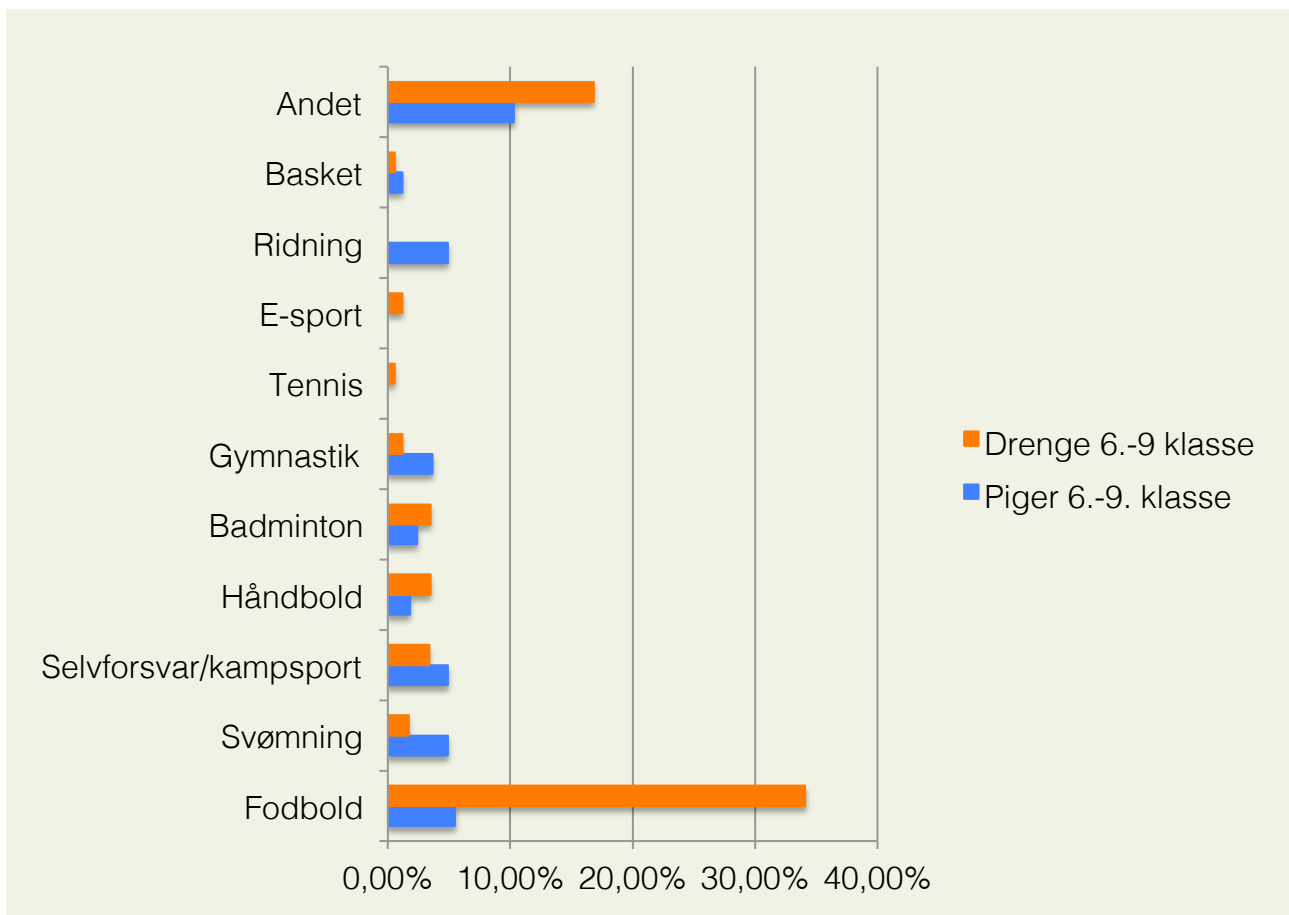
Musikundervisning, spejder, og religiøst relaterede aktiviteter følger efter som de næstmest populære aktiviteter.

Der er nogenlunde lige mange piger og drenge, der går til noget, men der forskel på, hvilke aktiviteter piger og drenge går til. I 3.-5. klasse går 53,3% af pigerne og 63,1% af drengene til sport. I 6.-9. klasse er forskellen mere markant. 60,1% af drengene i 6.-9. går til sport, mens det for pigerne i samme aldersgruppe er 37,2%. Den sportsgren, hvor forskellen i tilslutningen fra de to køn er størst, er fodbold. 7,6% af pigerne i 3.-5. klasse går til fodbold, hvorimod hele 41,2% af drengene på samme klassetrin går til fodbold.

I 6.-9. klasse er det 5,5% af pigerne og 34,1% af drengene, som går til fodbold. Andre markante forskelle ser man, som det fremgår af tabellerne 8 og 9, inden for ridning, svømning og gymnastik, som tiltrækker flere piger end drenge, og for de ældste elever inden for selvforsvar, som også tiltrækker end større andel piger end drenge.

Tabel 8: Hvilke sportsgrene går du til? 3.-5. klasse.

Tabel 9: Hvilke sportsgrene går du til? 6.-9. klasse.

Tabellerne viser desuden, at andelen af elever, der dyrker en sportsgren, som hører til i “andet”-kategorien (bl.a. dans, parkour, floorball) er større blandt eleverne i 6.-9, og særligt drengene bevæger sig væk fra de traditionelle aktiviteter i retning af mindre udbredte sportsgrene, jo ældre de bliver. Det er værd at være opmærksom på, hvis man vil fastholde dem i foreningslivet.

4.1 FÆRRE ETNISKE MINORITETSUNGGE I FORENINGERNE

Andelen af foreningsaktive er markant lavere blandt børn og unge, hvis forældre er født uden for Danmark, end den er blandt deres jævnaldrende, hvis forældre er født i Danmark. I 3.-5. svarer 12,3% af de elever, hvis forældre er født i Danmark, at de ikke går til noget, mens det gælder mere end en tredjedel (37,7%) af børnene, hvis forældre er født uden for Danmark. I 6.-9. klasse er det 19,5% af eleverne med forældre født i Danmark, der ikke går til noget og 46,3% af eleverne med forældre, der ikke er født i Danmark. Se tabel 10.

		Jeg går ikke til noget
3.-5. Klasse	Begge forældre er født i Danmark	12,3%
	Den ene forælder er født i Danmark	22,2%
	Ingen af forældrene er født i Danmark	37,7%

6.-9. klasse	Begge forældre er født i Danmark	19,5%
	Den ene forælder er født i Danmark	26,5%
	Ingen af forældrene er født i Danmark	46,3%

Tabel 10: Hvad går du til?

Særligt pigerne i denne gruppe er underrepræsenteret i foreningslivet. Andre rapporter peger på samme tendens og der argumenteres for, at vil man ændre billedet, må foreningerne i højere grad tage hensyn til kulturelle traditioner og imødekomme krav om særlige faciliteter og aktiviteter (Ibsen m.fl. 2012).

Interviews vi har lavet med mødre med etnisk minoritetsbaggrund bekræfter den konklusion. Kvinderne peger enstemmigt på, at der mangler steder, som kun er for piger og kvinder, og flere kender ikke til steder som fx SheZone, som netop tilbyder rene pige-/kvindehold. Der efterlyses desuden et større aktivitetsudbud. Helt specifikt fortæller en mor til en pige, at hun ønsker sig, at datteren kunne gå til selvforsvar, for hun går meget op i hendes sikkerhed, men det er ikke lykkedes hende at finde et sted, der opfylder kravene om rene pigehold.

Endnu en indikator på, at foreningerne kan komme langt ved at skabe nogle rammer, som tager hensyn til en mangfoldig børne-/ungegruppe, er, at 9,3% af de unge, hvis forældre er født uden for Danmark angiver, at grunden til, de ikke går til noget, er, at de ikke har lyst til at bade efter træning. For unge hvor en eller begge forældre er født i Danmark er det tilsvarende tal 1,35% – altså væsentligt lavere.

Som det fremgår af tabel 11 nedenfor, ser vi samtidig, at en større andel af børn i 3.-5. klasse med forældre født uden for Danmark end med forældre født i Danmark, ikke har det godt med de andre børn til den fritidsaktivitet, de går til, hvilket måske kan være med til at forklare, hvorfor mange vælger foreningerne fra, når bliver ældre. Tallene indikerer i hvert fald, at selvom det lykkes foreningerne at få ikke-etnisk danske børn til at starte, så ligger der stadig et stykke arbejde i at sikre deres trivsel.

3.-5. klasse	Har du det godt med de andre børn/unge til den fritidsaktivitet, du går til?			
	Altid	For det meste	Nogle gange	Nej, sjældent
Begge forældre født i Danmark	51,1%	40,4%	6,9%	1,6%
Den ene forælder født i Danmark	43,8%	47,9%	4,2%	4,2%
Ingen af forældrene født i Danmark	37,5%	35%	22,5%	5%

Tabel 11: Har du det godt med de andre børn/unge til den fritidsaktivitet du går til?

Endelig peger den kvalitative del af vores undersøgelse på, at vil man have flere ikke foreningsvante til at engagere sig i foreningslivet, så skal man tage dem i hånden og gøre begyndelsen nem og bekvem. Flere af de piger, der er kommet i gang med at spille fodbold efter en særlig indsats i Get2sport-regi, hvor de er blevet opsøgt i forskellige boligområder, fortæller, at de nok ikke havde gidet, hvis ikke de var blevet kørt af en pædagog

fra klubben de første måneder. Det indikerer, at hvis man i foreningerne ønsker at tiltrække nogle af de børn, som af den ene eller anden grund ikke kommer i gang med at gå til noget af sig selv, så gælder det om at fjerne de praktiske og logistiske barrierer – og så kan man formentlig senere, når de er kommet godt i gang, lade dem cykle selv, eller hvad det nu måtte være. Det ser i hvert fald ud til at være lykket med pigerne til fodbold. For som en af dem siger: *“han [klubmedarbejderen] kører os ikke længere, nu kan vi godt selv, vi har fundet en genvej”*.

4.2 PERSPEKTIVER PÅ FORENINGSLIVET

Der kan være mange grunde til at gå til noget – at have det sjovt, at blive dygtigere, at være sammen med sine venner, at få nye venner, at komme i bedre form osv. I interviewene har vi spurgt de børn, der går til noget, hvad der fik dem til at starte, hvad der motiverer dem til at blive ved, hvad der kunne få dem til at stoppe osv. Vi har også spurgt nogle forældre til foreningsaktive børn, om hvad de tænker, deres børn får ud af at komme i en forening, og vi har talt med trænere og foreningsledere om, hvad de håber og tror, at de kan give børnene og de unge? Endelig har vi talt med en række børn, der ikke går til noget og forsøgt, at få dem til at sætte ord på, hvordan det kan være.

De følgende afsnit præsenterer de indsigter, interviewene har givet, og handler om, hvad der får nogle børn og unge til at afsætte tid til at gå til noget, og hvad der afholder andre fra at gøre det samme.

4.2.1 Det handler om at blive bedre

Flere studier viser, at der ofte er en diskrepans mellem det børn synes er vigtigt og motiverende, når de går til noget og det deres forældre og trænere tror, at børn synes er vigtigt og motiverende. Ét af de parametre, de voksne ofte undervurderer betydningen af, er *at blive bedre* (Østergaard 2015). For rigtig mange børn er progression en stor motivationsfaktor, og selvom vi i surveyen ikke specifikt har spurgt til, hvad der betyder noget, når man går til noget, tyder vores resultater på noget af det samme. Det, vi nemlig *har* bedt eleverne om at tage stilling til, er, hvad der betyder noget i deres fritidsliv generelt, og her svarer hele 74,6% af børnene og de unge, at det i høj eller nogen grad har betydning for, hvad de laver i deres fritid, at de *lærer noget nyt*. Vi har desuden spurgt dem, der tidligere har gået til noget, som de ikke længere går til, hvad der fik dem til at stoppe. Her svarer 16,6% af eleverne i 3.-5. klasse og 11,5% af eleverne i 6.-9. klasse, at en af grundene var, at de ikke lærte nok.

Interviewene med børnene bekræfter, at dét at forbedre sig er en vigtig del af at gå til noget. Det må gerne være seriøst, træneren skal være sød, forstående og god til at tilpasse niveauet til det enkelte, men træneren må også gerne være hård og udfordrende, for man skal lære noget. Fx fortæller en pige, der går i 8. klasse: *“Jeg ved ikke rigtig om jeg gider blive ved med at gå til trampolin, jeg føler ikke rigtig jeg lærer noget”*. Selvom børnene og de unge er socialt orienterede, lader logikken for en del af dem til at være, at fællesskab kan man få i skolen, i gården, på gaden, i centret, så det er ikke den primære årsag til at gå til noget. Dermed ikke sagt, at det ikke er vigtigt, når man går der, at man har det godt med de andre. Det vender vi tilbage til senere i kapitlet. For det at udvikle sig ”fagligt” er ikke den eneste udvikling, børnene og de unge italesætter, når vi spørger, hvad man får ud af at gå til noget.

4.2.2 Det handler om at udvikle sig

Helt i overensstemmelse med hvad mange trænere og foreningsledere mener, at børnene får ud af at gå til noget, sætter en del af de unge ord på nogle mere personlige udviklingspotentialer ved det at være aktiv i en forening. En dreng, der går til boksning, fortæller fx, at han startede, fordi han gerne ville i bedre form og tabe nogle kilo, men det har vist sig, at boksningen ikke bare udvikler ham fysisk men også mentalt. Han beskriver træningen som *“et boost i hverdagen”* og fortæller, at den hårde træning gør, at han opdager, at han kan ting, han ikke troede han kunne. På den måde er boksningen med til at give ham selvtillid. Og flere af de andre i bokseklubben fortæller, at den hårde træning og det disciplinerede miljø lærer dem at holde ud og kæmpe videre, og at det er gode og nyttige egenskaber, de kan tage med og bruge uden for træningen. Rigtig mange af de børn og unge der går til noget deler altså en opfattelse af, at det at gå til noget giver nogle kompetencer, som kan bruges i resten af livet. Én af de drenge, der allermest eksplicit sætter ord på den tankegang, siger sådan her:

“Det er fedt at gå til noget. Det er ingen grund til bare at sidde derhjemme og slappe af, man skal jo også græde og blive ked af det ... man er nødt til at komme til skade, ellers ved man ikke, hvad der sker i fremtiden” (dreng, 5. klasse).

Denne drengs logik lader til at være, at man står stærkere i fremtiden, hvis man går til noget, fordi man så får prøvet sig selv af og bliver hærdet. Det nytter ikke noget bare at sidde derhjemme. Med sine egne ord genfortæller han den fortælling, som man også hører i foreningerne om, hvad man kan få ud af at gå til noget. En fodboldtræner fortæller fx, at hos ham lærer de unge alt muligt om sammenhold og kammeratskab og om at lægge en taktik og følge den, og en FDF-leder fortæller, at alsidigheden i aktiviteter bidrager til at gøre de unge til mere hele mennesker. Det at gå til noget bliver altså udlagt som noget, der med til at forberede én til resten af livet, og det er i vidt omfang en opfattelse, som de børn og unge, der er aktive i foreningerne, deler.

4.2.3 Når man ikke har brug for at blive bedre ...

Til gengæld ser vi en helt anden opfattelse af det at gå til noget blandt mange af de børn, der *ikke* er foreningsaktive. Det viser det citat, som er blevet til rapportens titel: *“Jeg er allerede god, så hvorfor skulle jeg gå til fodbold? Jeg skal jo ikke være professionel”*. Drengen fra 8. klasse går ikke til fodbold (eller noget andet), for han er god og skal ikke være professionel, og derfor ser han ingen grund til at blive bedre. Når den samme dreng beskriver grundene til at have et fritidsjob handler det udover penge om at få noget på CV’et, som kan bruges i fremtiden, men han ser ikke på samme måde en mulig *“ekstralæring”* i det at komme i en idrætsforening, og det gælder for flere af de børn vi har talt med, som ikke går til noget.

Der er altså en væsentlig forskel på, hvordan de børn, der har erfaring med at gå til noget i en forening, og de børn der ikke har, opfatter foreningslivet. For dem der går til noget betyder det meget, at de kan udvikle sig både fagligt og personligt, og det oplever de, at de kan i foreningerne. For dem der ikke går til noget, er udvikling ikke nødvendigvis mindre vigtig, men de ser ikke de potentialer for at udvikle andet end specifikt faglige færdigheder, som mange foreningsaktive ser, og netop derfor bliver foreningslivet for manges vedkommende ikke særlig tillokkende.

4.2.4 Sammenhold og interessefællesskab

Det sociale liv udspiller sig alle mulige steder on-/offline, og derfor er det, som allerede nævnt, for de færreste en nødvendighed at komme i en forening for at være sammen med jævnaldrende. Det betyder dog ikke, at det sociale liv i foreningerne ikke er vigtigt. Og selvom vennerne ikke altid er årsagen til, at man starter, kan det godt være at man ville overveje at stoppe, hvis de stoppede. Det fortæller en dreng i 3. klasse:

”Det allervigtigste er, at mine venner er her, hvis mine venner stoppede, ville jeg nok stoppe lige med det samme” (dreng, 3. klasse).

Ligesom fritidsklubberne i børnenes optik mister værdi, hvis vennerne holder op, så gør fritidsaktiviteterne det i nogen grad også. Derudover er flere inde på, at de venskaber man får, når man går til noget sammen, er anderledes end de venskaber, man har i øvrigt. Ifølge en dreng i 8. klasse, der spiller håndbold, består forskellen i, at der *”jo kommer en særlig kultur, når man spiller på et hold ... hvordan man tænker, og hvilke interesser man har”*. Og en anden dreng i 6. klasse fortæller om, hvad der sker, når man deler interesser med nogen: *”Man får et kæmpestort fællesskab, når man kommer inden for de samme ting”*.

En pige i 8. klasse fortæller, at hendes tætteste veninder er dem fra fodbold, og at noget af det man får til en holdsport er fællesskab og sammenhold. Også blandt en gruppe piger, som spiller på det foromtalte nyligt startede hold i Get2sport-regi, har det med at være et hold, stor betydning. Få af pigerne har tidligere været foreningsaktive, og hver anden træningsgang handler om hygge og snak, hvor der blandt andet bliver talt om, hvad det vil sige at være et hold, hvilket synes at optage og motivere mange af pigerne. Fx rækker en pige i forbindelse med en diskussion om spillertrøjer hånden op og spørger: *”Altså er vi et hold nu, eller er der nogen, der rykker op og ned?”* og da vi efterfølgende beder hende forklare baggrunden for hendes spørgsmål, fortæller hun, at deres træner i starten havde sagt, at nogen måske på et tidspunkt skulle spille med på nogle andre hold, og derfor var hun blevet i tvivl, om de faktisk var et hold, men nu havde hun fået afklaring: *”Vi er et hold, så det er godt. Det er bedst sådan”*.

Det er altså vigtigt for hende at vide, at hun er en del af et hold, og flere af de andre giver indtryk af noget lignende. På spørgsmålet om, hvornår det har været rigtigt fedt at gå til fodbold, svarer en af pigerne: *”Det er, når vi spiller fodboldturnering, det er fedt! ... fordi vi samarbejder og skyder til hinanden”* og en holdkammerat supplerer: *”Ja, det er ikke bare solokørere”* (piger, 6.-7. klasse). Få af pigerne har erfaringer med at dyrke sport i foreninger, men de accepterer og lader til at blive motiverede af det, som holdsporten tilbyder og kræver af dem.

4.2.5 Forældreperspektivet

Forældrene spiller en stor rolle ift. at motivere børnene og de unge til at starte til noget (Østergaard 2015). Flere børn i interviewene giver udtryk for, at deres forældre har opfordret dem til at starte til noget.

”... min far tog mig med til fodbold. Han ville gerne have, at jeg skulle starte til fodbold. Men altså han sagde ikke, jeg skulle, men han ville gerne have, at jeg startede i en ny klub. Men så startede jeg til håndbold” (dreng, 8. klasse).

Nogle forældre opfordrer deres børn til at starte til noget, de selv har erfaring med, andre bare til at starte til eller andet. En mor til en dreng i en fægteklub fortæller, at det for hende ikke er vigtigt, hvad drengen går til, det vigtigste er, siger hun, at han har det sjovt, at han kommer væk fra skærmen og oplever at være sammen med nogle andre børn end dem, han går i klasse med. Flere andre forældre giver udtryk for, at de synes det har værdi, at børnene oplever fællesskab med børn uden for klassen, og at det er godt, at de får en større kropsbevidsthed og en glæde ved at bevæge sig. Om de bliver superdygtige er ikke afgørende.

”Jeg synes, det er fedt, at de udvikler sig, men jeg kommer ikke til at gøre dem til verdensmestre og sidder hver weekend i en hal” (far til søskendepar i 3. klasse og 5. klasse).

I lighed med de fleste andre forældre vi har talt med, behøver børnene ifølge denne far ikke blive verdensmestre, men det er godt, at de udvikler nogle sunde vaner, et godt forhold til deres egen krop, og at de bliver gode til at indgå i fællesskaber med andre børn og unge. Det vigtigste for forældre er altså *ikke*, at deres børn bliver bedre inden for en specifik disciplin, men at de udvikler sig i bredere forstand.

4.3 BARRIERER FOR DELTAGELSE I FORENINGSLIVET

Som allerede nævnt er lidt over 70% af Valbys børn og unge engagerede i foreningslivet, men det efterlader små 30%, som ikke er. Udover at der for nogle ikke er de rette faciliteter, og at der for andre bare ikke er nogle særlig gode grunde til at bruge tid på at træne fodbold flere dage om ugen, viser svarene fra surveyen, at der er en række andre barrierer.

4.3.1 Manglende fleksibilitet

Den forklaring de fleste børn og unge, der ikke går til noget, giver på, hvorfor de ikke går til noget, er, at de ikke har lyst til at være bundet af en fast ugentlig aktivitet. Det gælder for 26% af de yngste og 31,7% af de ældste. Det er ikke nødvendigvis fordi, der ikke er tid, men fordi man “bare ikke orker”, som flere siger. Rationalet for mange virker til at være, at skal man noget fast uden for skolen alt for mange gange om ugen, så holder den frie tid op med at være rigtig fri. Så er det bedre med et fitnesscenter, hvor man kan dukke op, når man faktisk godt orker, og blive væk, når man ikke gør, eller at spille en fodboldkamp i gården. Som nogle drenge, der spiller fodbold på A-grunden, siger, er det nemt og rart bare af aftale på Messenger eller Snapchat, så kan man mødes og spille, når man har lyst, og flere andre giver udtryk for, at det ville være for meget at skulle afsted til noget flere gang om ugen.

I sig selv er det ikke et problem, at nogle fravælger foreningslivet til fordel for større fleksibilitet. Problemet består derimod i, at det selvorganiserede fritidsliv kræver nogle ressourcestærke unge, som tager initiativ og ansvar og får ting til at ske, og den karakteristik gælder desværre ikke alle unge. Det betyder, at en gruppe unge, hverken er aktive i foreningslivet eller i det selvorganiserede fritidsliv.

4.3.2 Økonomi

Endnu et perspektiv, som vi kan se har betydning for de unges (manglende) foreningsdeltagelse og fritidsliv i det hele taget, er økonomi. Flere af de børn, vi har talt med, har overvejelser om, hvad det, de går til, koster. Et barn pointerer fx, at det er godt, at man kan

låne sportsudstyr, så man slipper for at købe, og en pige, som netop er startet til fodbold siger, at det er vigtigt, at det er gratis, for så kan man komme til træning hver gang ”uden, at der skal være problemer”. Også pigen her, som ikke går til noget, gør sig tydeligvis nogle tanker om moderens økonomi.

”Jeg bestemmer nok selv [hvad jeg skal gå til], men det er bare, hvis det koster mange penge og hun [min mor] ikke har råd til det, så kunne det godt blive lidt dyrt for hende og så synes jeg det er lidt synd. Og så kunne man måske godt vælge noget andet” (pige, 5. klasse).

Som rigtig mange andre børn vi har talt med giver pigen fra 5. klasse udtryk for en økonomisk bevidsthed, som har indflydelse på, hvordan hun tænker på sine muligheder i fritidslivet. Om bekymringerne, hvis man kan kalde dem det, er reelle, ved vi ikke, men hun er åbenlyst opmærksom på økonomi som en faktor, der betyder noget for, hvad man kan og ikke kan, og det er hun ikke den eneste der er. Over 60% af eleverne, angiver at det at det ikke koster for meget, har betydning for, hvad de laver i deres fritid, hvilket er markant flere end på landsplan (Grube Juul & Østergaard 2016), og 8,1% af svarer ligefrem, at det, at det er for dyrt, er en grund til, at de ikke går til noget.

4.3.3 Ca. halvdelen af de ikke-foreningsaktive ville faktisk gerne gå til noget, men ...

Af de elever, som ikke går til noget, svarer 63% i 3.-5. klasse og 43,1% i 6.-9. klasse, at der faktisk er noget, de gerne ville gå til. For en stor del af de ikke-foreningsaktive børn og unges vedkommende, er det altså ikke lysten, der afholder dem fra at starte til en aktivitet. Tabel 12 herunder giver et overblik over, hvilke grunde der så er.

	Hvad er grunden til, at du ikke går til det?	
	3.-5. klasse	6.-9. klasse
Det er for dyrt	13%	20,5%
Man kan ikke gå til det i Valby	8,7%	25,0%
Jeg må ikke for mine forældre	10,9%	2,0%
Mine venner går ikke til det	15,2%	25,0%
Det ligger for langt væk	6,5%	22,7%
Jeg ved ikke, hvor jeg kan gå til det	30,4%	29,5%
Jeg har ikke tid	13,0%	18,2%
Der er ikke plads på holdet	4,3%	0,0%
Mine forældre har ikke fået meldt mig til endnu	34,8%	29,5%

Tabel 12: Hvad er grunden til at du ikke går til det? Man har kunne sætte flere krydser.

Ca. en tredjedel – 35,8% af de mindste og 29,5% af de ældste – angiver som grund, at deres forældre ikke har fået meldt dem til endnu. Det kan dække over meget, men tyder i hvert fald på, at forældrene skal i spil, hvis man vil have flere ud i foreningslivet. Der er

også ca. en tredjedel, der svarer, at de ikke ved, hvor man kan gå til det, og at det ikke er helt nemt at gennemskue, fortæller en mor til en dreng i 3. klasse også. Hun foreslår en hjemmeside, hvor alle foreningstilbud er samlet. Endelig kan vi se, at det for de ældste betyder noget, hvad venner gør, ligesom prisen har noget at sige, og så kan vi se, at en forholdsvis stor andel af dem (25%), gerne vil gå til noget, der ikke findes i Valby eller som i hvert fald ligger for langt væk (22,7%). Det bekræfter, hvad der blev peget på i et tidligere afsnit, nemlig at et bredere aktivitetsudbud sandsynligvis vil kunne holde nogle af de ældste børn i foreningslivet.

4.4 OPSAMLING

Undersøgelsen viser, at størstedelen af Valbys børn og unge går til noget, og at det, der motiverer, bl.a. er progression og personlig og social udvikling. De lægger altså ikke kun vægt på, at man bliver bedre til den konkrete aktivitet man går til (spille bedre på klaver, lave seje fodboldtricks etc.) men i ligeså høj grad alle de andre ting man får ud af at gå til noget – færdigheder de kan tage med sig i resten af livet og bruge 'uden for banen'. Flere af dem, der ikke går til noget, har derimod valgt det fra, fordi de ikke mener, de har brug for at blive bedre. Bevidstheden om de mere generelle *lifeskills* er dermed ikke tilstede hos denne gruppe. Derudover er økonomi og manglende fleksibilitet noget, der får en del unge til at vælge foreningslivet fra, ligesom en forholdsvis stor gruppe af de ca. 50% der ikke går til noget, men egentlig gerne ville, har aktivitetsønsker, som ikke kan opfyldes inden for Valbys grænser. Mange af de begrundelser, der gives for, hvorfor man ikke går til noget, handler altså ikke om manglende lyst. Hele 63% af de yngste og 43,1% af de ældste, som ikke går til noget, ville faktisk gerne, hvilket må betyde, at der i udgangspunktet er et ret stort potentiale for at få succes med at tiltrække flere unge til aktiviteter i foreningslivet, hvis man justerer de rigtige steder!

5. TRIVSEL

Som det fremgår af tabel 13 herunder, har det store flertal af børn og unge i Valby det godt i deres fritid, og der er ikke de store udsving fordelt på klassetrin. Andelen af elever, der svarer, at de altid eller ofte føler sig tilpas i deres fritid ligger på mellem 86 og 96% afhængigt af, hvilken klasse vi ser på, mens mellem 4 og 12% kun nogle gange eller aldrig føler sig godt tilpas. I det følgende ser vi på forskellige trivselsparametre.

Jeg føler mig godt tilpas i min fritid			
	Altid/ofte	Nogle gang/aldrig	Ved ikke
3. klasse	91,25%	4,85%	3,88%
4. klasse	86,74%	11,44%	1,81%
5. klasse	91,14%	8,86%	0,00%
6. klasse	95,79%	4,21%	0,00%
7. klasse	88,46%	9,61%	1,92%
8. klasse	92,31%	7,69%	0,00%
9. klasse	91,84%	8,16	0,00%

Tabel 13: Jeg føler mig godt tilpas i min fritid. 3.-5.klasse og 6.-9. klasse

5.1 PIGER OG DRENGES TRIVSEL

I lighed med andre undersøgelser på området (Diabelez & Østergaard 2015) viser denne undersøgelse, at piger målt på en række parametre - ensomhed, stress, kropsopfattelse etc. - trives dårligere end drenge. Hvis vi ser på trivsel i skolen vs. trivsel i fritiden, er der en tydelig tendens til, at drenge har det bedre i fritiden end pigerne. 40,3% af pigerne i 3.-5. klasse har det altid eller ofte bedre i deres fritid end i skolen, hvorimod det samme tal for drengene er 60,5%. I 6.-9. klasse ses en lignende forskel, når det kommer til at føle sig godt tilpas i fritiden. 87,9% af pigerne føler sig altid eller ofte godt tilpas i deres fritid uden for skolen, mens det samme tal for drengene er 95,8%.

Vi ser også, at flere drenge end piger i 6.-9. klasse har det godt med de andre børn og unge til den fritidsaktivitet, de går til. Andre undersøgelser viser det samme og forklarer forskellen med, at piger ofte har højere forventninger til sig selv og deres sociale relationer end drengene (Jensen m.fl. 2017).

6.-9. klasse	Har du det godt med de andre børn/unge til den fritidsaktivitet, du går til?			
	Ja, altid	Ja, for det meste	Nogle gange	Nej, sjældent
Piger	36,8%	50%	8,5%	4,7%
Drenge	60,3%	34,9%	3,2%	1,6%

Tabel 14: Har du det godt med de andre børn/unge til den fritidsaktivitet du går til?

I den forbindelse er det også interessant at se forskellene i, hvor mange drenge og piger på samme klassetrin, der angiver, at de føler, at de er gode nok, som de er. Som nedenstående tabel viser, sker der et skift fra de små til de store klasser – særligt markant er faldet i andelen af piger, der altid føler, at de er gode nok, som de er og den tilsvarende stigning i andelen af piger, der aldrig føler, at de er gode nok, som de er.

		Jeg føler jeg er god nok som jeg er			
		Altid	Ofte	Nogle gang	Aldrig
3.-5. klasse	Piger	44,4	32,7%	14,6%	4,7%
	Drenge	50,3%	36,7%	8,5%	0,6%
6.-9. klasse	Piger	24,2%	40,8%	22,3%	6,4%
	Drenge	55,6%	32%	8,9%	3%

Tabel 15: Hvordan har du det i din fritid uden for skolen? Jeg føler, at jeg er god nok, som jeg er.

5.1.1 Mobning

49% af pigerne i 6.-9. klasse har oplevet at blive drillet, mobbet eller holdt udenfor, hvorimod tallet for drenge på samme klassetrin er 31,5%. Et interview med nogle piger, der kommer i en pigeklub, bekræfter, at sociale konflikter fylder meget i pigernes bevidsthed. På spørgsmålet om, hvad der kunne gøre det bedre at være ung i Valby, lyder nogle af svarene fx:

- *“Mindre gossip – folk i Valby taler rigtig meget om hinanden, alle ved alt om alle, små ting vokser sig store, historier bliver lavet om”*
- *Mere respekt mellem drenge og piger, drenge kalder piger for ludere”*
- *“Man skal ikke være så falsk, der er nogle, der bagtaler, man skal passe på ... det startede i 7. klasse” (piger, 8. klasse).*

Sladder, disrespekt fra drengene og svigt fra nogen, man troede, man kunne stole på, er nogle af de oplevelser, pigerne refererer til, og som måske kan eksemplificere nogle af de oplevelser, der gemmer sig bag de 49%, der angiver at have oplevet mobning eller lignende.

5.1.2 Ensomhed

Også når det kommer til spørgsmål om ensomhed, er der tydelige forskelle på, hvad drenge og piger svarer. Både blandt elever i 3.-5. klasse og blandt elever i 6.-9. klasser er der flere piger, som ofte eller engang imellem er ensomme.

		Føler du dig ensom?		
		Ofte	Engang imellem	Sjældent / Aldrig
3.-5. klasse	Piger	4,7%	18,8%	76,5%
	Drenge	1,7%	17,6%	80,7%
6.-9. klasse	Piger	5,7%	25,5%	68,7%
	Drenge	3,6%	5,9%	90,6%

Tabel 16: Føler du dig ensom?

Som det fremgår af tabellen, føler piger sig mere ensomme end drenge. For både drenge og piger stiger andelen af elever, der ofte føler sig ensomme fra de yngste til de ældste klasser, hvilket er identisk med andre undersøgelser (Lasgaard 2009). Hvis man ser på andelen af elever, der engang imellem føler sig ensomme, bliver forskellen mellem kønnene for alvor markant i de store klasser, idet andelen af drenge, der føler sig ensomme, falder, mens andelen af piger, der engang imellem føler sig ensomme, stiger.

5.1.3 Stress

På 3.-5. klassetrin svarer 8,9% af eleverne, at de ofte føler sig stressede, mens det tilsvarende tal for eleverne i 6.-9. klasse er 23%. Tager vi dem, der har svaret, at de engang imellem føler sig stressede, er der stadig forholdsvis stor forskel på, hvordan de yngste og de ældste elever svarer. Knap halvdelen – 47,6% – af eleverne i 3.-5. klasse føler sig ofte eller engang imellem stressede, mens det gælder knapt to tredjedele, nemlig 63,2% af eleverne i 6.-9. klasse. Vi kan altså se, at stress, som i undersøgelsen er beskrevet som *følelsen af ikke at kunne nå det man skal*, er noget mere udbredt på de højeste klassetrin.

Samtidig ser vi, at der er stor forskel på, hvor udbredt følelsen af stress er blandt drenge og piger. Piger er ikke bare mere ensomme end drenge, men også mere stressede og også her er forskellene, som det fremgår af tabel 17 mest markante på de højeste klassetrin. I 3.-5. klasse føler 9,9% af pigerne sig ofte stressede, i 6.-9. klasse er det 33,1% af pigerne.

		Føler du dig stresset?			
		Ofte	Engang imellem	Sjældent	Aldrig
3.-5. klasse	Piger	9,9%	46,2%	36,3%	7,6%
	Drenge	8%	31,2%	46,6%	14,2%
6.-9. klasse	Piger	33,1%	37,6%	26,1%	3,2%
	Drenge	13,7%	42,3%	31,5%	12,5%

Tabel 17: Hvor ofte føler du dig stresset (så du føler, at du ikke kan nå det, du skal)?

I interviewene fortæller mange børn og unge, at de har travlt, at skoledagene er lange og den frie tid begrænset, men de giver samtidig udtryk for, at de helt sikkert vil få endnu mere travlt, når de bliver lidt ældre og måske skal i gymnasiet.

“Jeg stopper i klubben, når jeg bliver lidt ældre, når der ikke er tid, når der er for mange lektier” (dreng, 8 klasse).

Som drengen her ser mange for sig, at de på et tidspunkt i en ikke alt for fjern fremtid, vil blive nødt til at omprioritere og skære ned på faste fritidsaktiviteter mv. for at nå alt det, der vil blive krævet af dem. Travlhed og stress fylder således ikke bare i de unges hverdag her og nu men i høj grad også i deres forestillinger om fremtiden.

5.1.4 Kropstilfredshed

“... altså jeg kan da bedre lide at se på mig selv trænet, end hvis jeg var tyk. Jeg tror, jeg ville have det dårligt med mig selv, hvis jeg var tyk. Jeg ville ikke have lige så meget selvtillid” (dreng, 8. klasse).

Flere undersøgelser viser, at børn og unge er meget opmærksomme på krop og udseende (Due 2015) og vi fornemmer samme tendens i interviewene. En pige gruppe fortæller fx, at de bruger en stor del af deres fritid i fitnesscentre og solarier, og at de tager hjem for at lægge make-up, inden de tager i ungdomsklub. Aktiviteter, der har til formål at forbedre udseendet fylder altså en del i deres hverdag og i deres bevidsthed. På samme måde er drengen, der citeres ovenfor, åbenlyst også bevidst om sin krop, og som så mange andre ser han en sammenhæng mellem kroppens form og vægt og graden af selvtillid.

Som tabel 18 nedenfor viser, er drengene oftere tilfredse med deres kroppe end pigerne, og forskellen bliver mere markant, jo ældre de bliver. Andelen af drenge, der altid er tilfredse med deres krop, ændrer sig stort set ikke fra de laveste til de højeste klasser, men ligger på omkring 55%, hvorimod andelen af piger, der altid er tilfredse med deres krop, falder fra 37 til 18,5%.

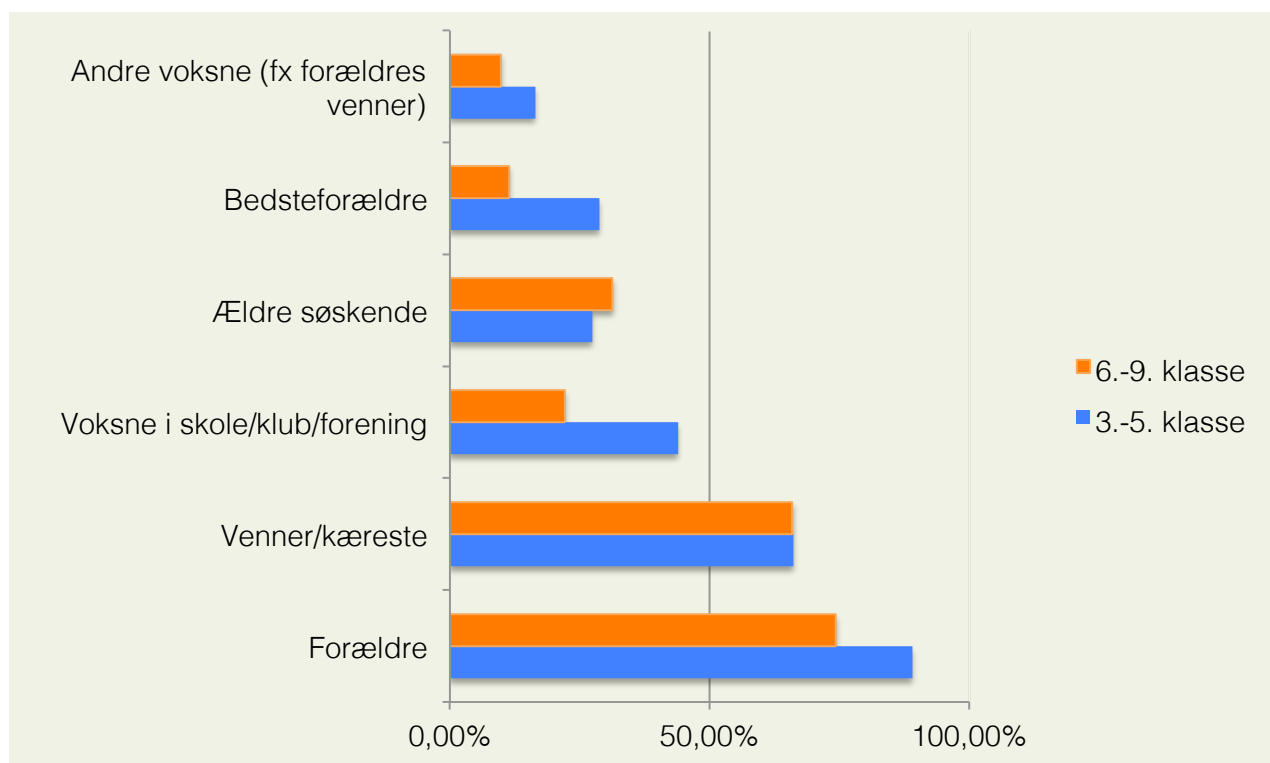
		Er du tilfreds med din krop?			
		Altid	For det meste	Sjældent	Aldrig
3.-5. klasse	Piger	37,0%	49,4%	10,6%	2,9%
	Drenge	58,0%	43,1%	6,2%	1,7%
6.-9. klasse	Piger	18,5%	52,9%	22,9%	5,7%
	Drenge	53,3%	37,9%	4,7%	4,1%

Tabel 18: Er du tilfreds med din krop

På samtlige trivselsparametre (ensomhed, stress, mobning, kroptilfredshed) i undersøgelsen scorer drengene højere end pigerne. Og de yngste piger scorer højere end de ældste.

5.2 HVEM TALER MAN MED, NÅR DER ER PROBLEMER

Vi har bedt eleverne angive, hvem de taler med, når de har problemer. Tabellen nedenfor viser, hvor stor en andel af elever på 3.-5. klassetrin og 6.-9. klassetrin, der ofte eller engang imellem taler med en række mulige samtalepartnere – herunder forældre, venner og bedsteforældre.

Tabel 19: Hvem taler du med om dine problemer?

Som det fremgår af tabellen, er forældre de mest populære samtalepartnere på både 3.-5. klassetrin og 6.-9. klassetrin. Samtidig ser vi, at en større andel elever i 3.-5. end elever i 6.-9. klasse taler med en voksen, når de har problemer – det gælder både forældre, læ-

rere/pædagoger/instruktører, bedsteforældre og voksne i kategorien 'andre voksne'. For 6.-9. klasse kan vi se en klar tendens til, at forældrenes rolle som samtalepartnere svinder. I 6. klasse taler 50,5% ofte med deres forældre, i 7. og 8. klasse gør 42,3%, og i 9. klasse taler kun 30% ofte med deres forældre om problemer.

Alligevel svarer flere i 3.-5. klasse end i 6.-9. klasse, at de ofte eller en gang imellem har svært ved at finde nogen at tale med. I 3.-5. klasse gælder det 26,9%, mens det i 6.-9. klasse gælder 18,4%. Til gengæld er der en større andel blandt de ældste end blandt de yngste, som aldrig har svært ved at finde nogen at tale med. Blandt de ældre drejer det sig om lidt over halvdelen, nemlig 51,84%, mens det for de yngste drejer sig om 45,66%. Når man ser på, hvem børnene taler med, når de har problemer, bliver det endvidere tydeligt, at pigerne i højere grad end drengene taler med venner om problemer. Selvom forskellen kun er signifikant hos 3.-5. klasse, viser resultaterne hos de ældre samme tendens, idet der på disse klassetrin er hele 20% af drengene, der aldrig taler med deres venner om problemer mod kun 11,5% af pigerne. Derimod benytter 37,9% af drengene ældre søskende som samtalepartnere ofte eller engang imellem mod 24% af pigerne.

		Jeg taler med mine venner om mine problemer			
		Ofte	Engang imellem	Sjældent	Aldrig
3.-5. klasse	Piger	35,3%	40,6%	18,2%	5,9%
	Drengene	21%	35,8%	27,3%	15,9%
6.-9. klasse	Piger	31,8%	40,1%	16,6%	11,5%
	Drengene	27,2%	33,1%	19,5%	20,1%

Tabel 20: Hvem taler du med om dine problemer? Mine venner

Selvom det altså tyder på, at pigerne har lettere ved at tale med deres venner om problemer, ser vi dog det umiddelbart paradoksale, at pigerne i højere grad end drengene svarer, at de har svært ved at finde nogen at tale med. 9,6% af pigerne i 6.-9. klasse angiver, at de ofte har svært ved at finde nogen at tale med, og 14% at de en gang imellem har svært ved at finde nogen at tale med. For drengene er det "kun" er 4,7% som ofte har svært ved at finde nogen at tale med, og 8,9% der engang imellem har svært ved at finde nogen at tale med. Sammenholdt med tallene i tabellen ovenfor kunne det tyde på, at pigerne har et andet behov for fortrolige samtaler end drengene.

5.3 OPSAMLING

Den store gruppe af Valbys børn og unge har det godt. Men en mindre gruppe trives ikke, og det gennemgående billede er, at mistrivsel er væsentligt mere udbredt blandt piger end drenge. Piger er mere ensomme, mere stressede, tror mindre på sig selv og har en ringere kropstilfredshed. En række studier peger i samme retning og forklarer forskellen på drenge og pigers trivsel med en udbredt perfektionskultur blandt piger, som sætter igennem i stort set alle områder af deres liv og betyder, at de igen og igen bliver skuffede over dem selv, når de ikke lever op til egne høje forventninger. Samtidig ser vi, at flere piger end drenge har svært ved at finde nogen at tale med.

6. VALBY NU OG I FREMTIDEN

“Det er et godt kvarter – der er mange unge, der er flyttet hertil, og det er ved at blive til noget populært i København. Altså før var det et industrikvarter, men nu begynder der at blive bygget masser af lejligheder, så der kommer masser hertil. Og boligerne bliver dyre-re. Næsten alle mine venner er fra Valby. Og jeg kender også flere venner, som gerne vil flytte til Valby, hvis det var, de bor jo så bare på Vesterbro” (dreng 8. klasse).

Det går godt i Valby. Det er populært, huspriserne stiger, og folk på Vesterbro drømmer om bydelen, sådan lyder i hvert fald udlægningen fra en dreng i 8. klasse. Rigtig mange af de børn og unge, vi har talt med, er glade for at bo, hvor de bor, tre ud af fire bruger størstedelen af den fritid i Valby, og af langt de fleste bliver Valby beskrevet som et sted, der i modsætning til fx Nørrebro er trygt, og hvor man kan færdes sikkert.

Dog giver enkelte udtryk for, at udviklingen ikke nødvendigvis går den rigtige vej, og at man ikke kan regne med, at Valby forbliver den trygge og rolige bydel, som den er i dag. Mest eksplicit er måske en boksetræner, der fortæller, at bandeproblematikken er taget til de sidste 5-10 år, og at han oplever nogle unge, som er i fare for at havne i nogle dårlige miljøer, hvis ikke der bliver gjort en indsats for at skabe nogle attraktive alternativer til banderne. Enkelte forældre nævner i lighed med træneren, at det gælder om at sikre, at de unge bruger deres tid og energi i fritidsklubber og foreninger, så de ikke hænger på gaden, laver ballade og kommer i dårligt selskab. Blandt nogle grupper er der således en opfattelse af, at selvom Valby grundlæggende er tryk og dejlig, er der også nogle miljøer,

som man skal passe på. Det er dog vigtigt at understrege, at det er en meget begrænset gruppe, der giver udtryk for disse synspunkter. Det store flertal føler sig sikre i Valby. Men derfor kan man godt have ønsker til bydelen – dem ser vi på i det følgende.

6.1 FREMTIDENS VALBY MÅ GERNE BYDE PÅ MERE ...

I spørgeskemaerne er alle blevet spurgt om, hvilket af fire mulige områder – billedkunst, musik, film/teater, gadeidræt - de gerne vil have mulighed for at opleve mere af i Valby. Opdelt klassevis er der stor spredning på, hvad eleverne helst ser mere af, men især bedre muligheder for gadeidræt efterspørges – se tabel X:

Hvad vil du helst have mulighed for at opleve mere af i Valby?				
	Billedkunst (fx graffiti, street art, museum, skulptur)	Musik (fx koncert, festival)	Film og teater (fx. biograf, filmværk- sted, (gade)teater, Youtube- værksted)	Gadeidræt (fx. fodbold/rundbold/ basket, parkour, ga- defitness)
3.-5. klasse	9,7%	11,1%	22,2%	27,1%
6.-9. klasse	8,8%	19,1%	13,3%	25,5%

Tabel 21: Hvad vil du helst have mulighed for at opleve mere af i Valby? ²

Hvis man i stedet for at dele besvarelsene op på klassetrin, deler dem op i køn, tegner der sig et billede af, at piger har en ret bred interesse og deres besvarelser fordeler sig forholdsvis ligeligt på de fire muligheder, dog med flest der helst ser mere musik, film og teater i byen, hvorimod gadeidræt er en klar favorit blandt drengene efterfulgt af film og teater.

	Billedkunst	Musik	Film og teater	Gadeidræt
Piger	12,6%	21,5%	20%	14,1%
Dreng	6%	9%	17,6%	37,8%

Tabel 22: Hvad vil du helst have mulighed for at opleve mere af i Valby?

Undersøgelsen sender således et klart signal i retning af, at det kræver lidt forskellige indsatser, hvis man ønsker, at såvel drenge som piger skal synes, at Valby er et sted for dem.

6.1.1 Øvrige ønsker

De fleste giver udtryk for, at der er mange gode tilbud i Valby, men som vi har set er der også nogle, der har aktivitetsønsker, som ikke kan imødekommes i Valby, eller som de ikke ved findes. Nogle af de specifikke ønsker lyder:

- En biograf – *“der er for langt at tage på Fisketorvet”*
- Et ridecenter
- En scene i parken – *“ikke kun til Sankt Hans”*

² De resterende 27,9% (3.-5. klasse) og 33,3% (6.-9. klasse) har svaret ”andet”.

- En trampolinklub
- Et fitnesscenter for unge
- Flere arrangementer – *“Igesom Valby kulturdag - men man skulle lave det lidt mere for børn, med flere aktiviteter – nu er der bare boder”*
- Steder man kan komme og spise
- Et større center – *“Spinderiet er ikke så fedt. Alle spilbutikkerne er lukket [Elgiganten, Fona mv.] så det er ikke sjovt der mere”*
- En vandpibe cafe for unge – *“Man bliver kaldt luder, hvis man tager på vandpibe cafe af dem der arbejder der. Der mangler et sted der kun er for piger”*
- Mere gang i Valby – *“Valby er alt for rolig, der skal ikke være skyderier, men der må godt være lidt gang i den, mere festival, flere folk”*
- En Valbyfestival – *“Igesom Roskildefestival, men kun for unge”*
- Mere engagement – *“Folk der tager det sjovt, når der er demonstration, laver skilte og sådan noget”*

En del af ønskerne på listen – fx flere arrangementer, som Valby Kulturdage, en Valbyfestival, folk der engagerer sig i demonstrationer, flere steder med fællespisning – kan sammenfattes i et ønske om flere fællesskabsskabende aktiviteter, hvor man kommer ud og møder hinanden. Flere børn nævner, at de godt kunne tænke sig flere arrangementer, hvor man lavede ting sammen i klassen, i Valby eller i de boligområder, man bor i:

“Altså her i Folehaven har vi Folehaven Festival, man kunne godt holde nogle flere arrangementer henne på skolen, hvor man satte nogle ting op og spiste mad sammen” (pige 5. klasse).

“At der blev arrangeret ting i Folehaven, fx en lang gåtur, sådan så man får alle med til at gøre et eller andet, måske ud i Tivoli (...) sådan så man kunne komme ud, få nye venner, kende alle dem der bor i området, sådan noget” (dreng, 8. klasse).

Som vi også så i kapitel 2 betyder fællesskaber og venskaber meget for de unge, og rigtig mange af dem efterlyser en bydel, som i endnu højere grad skaber nogle rammer, der lægger op til, at man kan møde hinanden i og på tværs af de grupper man normalt færdes i.

6.2 OPSAMLING

Børn og unge i Valby har ønsker til deres lokalområde! De efterspørger flere ”kulturtilbud” – faciliteter der understøtter såvel ekspressive aktiviteter som gadeidræt, aktiviteter der kan sætte Valby på landkortet i form af festivaler mv. – og så efterspørger de aktiviteter, der kan understøtte det, man kan kalde ”intergenerationelle” fællesskaber. De er ofte sammen med andre på deres egen alder, som ligner dem, har de samme spørgsmål og søger de samme svar, men undersøgelsen indikerer et ønske om også at være sammen med andre end dem, der ligner dem selv – fx naboerne i deres boligområde.

7. OG? - UDFORDRINGER & PEJLEMMÆRKER

Når man læser rapporter, der beskriver en lokal virkelighed, kan man let komme til at sidde med spørgsmålet: "Og hvad er det så lige vi gør ved det?" I det følgende vil vi – helt kort – pege på fire udfordringer, som det er oplagt at arbejde videre med.

7.1 DE FLESTE DRENGE GÅR TIL NOGET, MEN

To ud af ti af eleverne i 3.-5. klasse går ikke til faste fritidsaktiviteter. Gruppen udgøres af lige dele drenge og piger. De fleste af eleverne har prøvet at gå til noget. I 3. klasse er det nemlig kun 10%, der angiver, at de ikke går til noget, mens tallet i 5. klasse er steget til 25%. Når vi ser på gruppen af elever med anden etnisk baggrund er drengenes aktivitetsprofil helt identisk med de etnisk danske elever, mens 30,6% af pigerne med anden etnisk baggrund angiver, at de ikke går til noget, hvilket er væsentlig højere end det er tilfældet for etnisk danske piger.

Når vi ser på aldersgruppen 6.-9. klasse angiver én ud af tre elever, at de ikke går til noget (32%). Blandt de ældre elever er det især pigerne, der stopper med at være foreningsaktive – 37,2% angiver, at de ikke går til noget, mens det gælder for 27,2% af drengene. Når vi ser på elevernes baggrund, viser det sig, at det især er unge med anden etnisk baggrund, der vælger foreningslivet fra – 40,0% af drengene er ikke længere en del af faste fritidsaktiviteter, mens det gør sig gældende for 52,7% af pigerne.

Tallene indikerer fire nødvendige indsatser:

- At der i foreningslivet må arbejdes mere målrettet med at fastholde deltagerne i overgangen fra mellemtrin til udskoling. Undersøgelsen peger på, at det især er i 6. klasse, at mange af de foreningsaktive vælger foreningslivet fra.
- At der arbejdes med indsatser målrettet fastholdelse af piger
- At der arbejdes med indsatser målrettet drenge og piger med anden etnisk baggrund, hvoraf størstedelen tidligere har gået til noget, men "blot" er faldet fra.
- At der er fokus på at udvikle tilbud målrettet de ca. 10% af en årgang, som aldrig bliver del af det organiserede fritidsliv.

En vigtig del af dette arbejde består i:

- At foreningslivet bliver bedre til at italesætte deres projekt – herunder de *lifeskills* man får ved at være en del af aktiviteten. Når man ikke selv deltager i aktiviteten, har man svært ved at få øje på den såkaldte "*transfer-value*", der ligger i det at være en del af det organiserede fritidsliv.
- At foreningslivet bliver stadig bedre til at knække koden i forhold til familier med anden etnisk baggrund, som i undersøgelsens kvalitative del indikerer, at de ønsker, at deres børn skal være en del af foreningslivet. Selvom det kan være et minifyldt område, er det afgørende vigtigt, at der udvikles tilbud, der gør, at piger med anden etnisk baggrund kan indgå i faste fritidsaktiviteter med deres jævnaldrende!

7.2 VALBY HAR ALT – OG SÅ KAN MAN LIGE SÅ GODT BLIVE HJEMME

Skoler, klubber, foreningsliv og Spinderiet – Valby har alt, hvad man har brug for, når man går i 3.-9. klasse. Eleverne bliver mere mobile med alderen, hvor faste fritidsaktiviteter i andre bydele og Fisketorvet trækker, men tre ud af fire lever det meste af ungdomslivet i 2500 Valby.

Udfordringen ved at have meget lokale børn og unge, der ikke søger udenfor 2500, er – hvis man ønsker at fastholde dem i foreningslivet – at man er nødt udvikle aktiviteter, der tiltrækker de unge, som har været igennem de "traditionelle" aktiviteter, og som nu efterspørger noget andet end fodbold og fritidsklub. Set udefra forekommer aktivitetspaletten i Valby forholdsvis begrænset, hvis man ikke ønsker at dyrke de mere traditionelle aktiviteter – og for en gruppe af børn og unge er manglende tilgængelighed i lokalområdet sandsynligvis en væsentlig forklaring på, at de dropper ud af foreningslivet.

7.3 DE AKTØRER, DER UDBYDER FASTE FRITIDS AKTIVITETER, SKAL BLIVE BEDRE TIL AT ARBEJDE SAMMEN

Det er helt oplagt, at aktørerne på fritidsarenaen – foreningslivet, klubber, boligsociale indsatser m.v. – må blive bedre til at arbejde sammen med at udvikle tilbud til de børn og unge, der vælger de faste fritidsaktiviteter fra, og i den sammenhæng vil vi pege på tre oplagte forhold:

- Det er vigtigt med et strategisk samarbejde med skolen. Hvis man ønsker at øge andelen af børn og unge, der er aktive i foreningslivet, er det helt oplagt, at skolen skal have en central funktion. Undersøgelser peger på, at én ud af fire af de børn, der møder en given aktivitet som en af del af et forløb i skolen, går i gang med at dyrke aktiviteten! Skolerne er helt centrale aktører i arbejdet med at bryde den "negative sociale foreningsarv", som nogle forældrene undersøgelsen giver udtryk for, at deres børn ikke skal tage med sig.
- Vi er især i de boligsociale indsatser stødt på en del projekter, der retter sig mod børn og unge i bestemte boligområder. Projekterne er hver for sig gennemtænkte og relevante, men det er vigtigt at være opmærksomme på, at hvis ikke projekterne er koblet til det "almindelige" fritidsliv, modvirker de, at børnene på sigt bliver del af dette (Ryum 2016).
- Det forekommer vanskeligt at få overblik over fritidstilbuddene i "2500" – noget både nogle børn og nogle forældre påpeger. Det er svært at gå til noget, man ikke ved eksisterer – og en højere grad af synliggørelse af de mange aktivitetstilbud kunne desuden medvirke til at pege på mulige "huller" i de aktiviteter, der udbydes.

Det forekommer helt oplagt, at aktørerne på fritidsarenaen må blive bedre til arbejde sammen om at etablere tilbud til de børn og unge, som aktuelt ikke er en del af et fritidstilbud, men som ønsker at være det. Det kræver nogen, der sætter sig for bordenden og sørger for at koordinere indsatsen, og her giver det mening at foreslå fritids- og ungdomsklubberne, at de sætter sig for bordenden som såkaldte "fritidsspilfordelere", der hjælper børn, unge og foreninger med at finde hinanden – noget der faktisk indgår som en del af deres arbejdsopgave. Reelt er det nok klubberne, der har den største berøringsflade med de børn og unge, der er marginalt aktive i foreningslivet.

7.4 DE VOKSNE MÅ GERNE VÆRE SJOVE, MEN DE MÅ OGSÅ GERNE VÆRE MEGET ANDET

Børn og unge er meget positive i forhold til de voksne, de møder i de faste fritidsaktiviteter, men de efterspørger også voksne, der er mere end blot sjove. Børn og unge vokser op uden fortidens legemestre, der igangsatte legene, og de efterspørger i vid udstrækning aktivistiske voksne, der arbejder for og med børn og unge. Ikke blot voksne der er sammen med unge, men også nysgerrige voksne, der engagerer sig i børn og unge!

I en forholdsvis tryghedssøgende børne- og ungdomskultur er det helt afgørende, at børn og unge oplever såkaldte meta-intentionelle voksne, der:

- Fungerer som de tour-guider, der udfordrer dem til at bevæge sig ud af det trygge – uanset om det er en aktivitet, man har dyrket i mange år, skærmen eller boligområdet.
- Fungerer som de voksne, børn og unge kan snakke med, når de nogle gange oplever, at børne- og ungdomslivet i en præstationskultur bliver udfordrende. De skal fortælle dem, at de ikke er de eneste, der synes, at det kan være svært at være en del af en 12-talskultur og hjælpe dem videre.
- Fungerer som de voksne, der giver børn og unge en oplevelse af mestring og det naturlige kick, det giver at kunne "noget" – og dermed også lægge fundamentet for et godt og nysgerrigt ungdomsliv på den lidt længere bane.

Undersøgelsen peger ret klart på, at børn og unge ikke primært søger reaktive voksne, der går med i børn og unges aktiviteter. De efterspørger voksne, der tager initiativer og som tør skrive en dagsorden såvel med som for børn og unge – også når det gælder fritidslivet!

LITTERATURLISTE

Benn, C. m.fl. (2018): Tween og trivsel, (upubliceret rapport), Center for Ungdomsstudier

CFR data (2016)

Diabelez, N. & Østergaard, S. (2015): De bedste redskaber er mennesker, Rapport udarbejdet til Mary-fonden.

Due, P. m.fl. (2015): Skolelivsundersøgelsen 2014, Statens institut for Folkesundhed.

Grube Juul, K. & Østergaard, S. (2016): Ung i præstationskultur – jagten på kontrol, tryk og frikvarter, Ungdomsanalyse.nu

Hansen, S. S. (2013): Digitale indfødte på job, Gyldendal Business

Ibsen, B. m.fl. (2012): Idræt i udsatte boligområder, Rapport Center for Biomekanik, SDU.

Jensen, S. m.fl. (2017): Man vil jo altid bare gøre det bedste man kan, alle de steder man kan, rapport i forbindelse med "Gode idrætsmiljøer" for piger.

Lasgaard (2009): *Et ungdomsliv på egen hånd i Der er bare ikke rigtig nogen - en antologi om ensomhed*, Ventilen

Ryum (2016): Unge, boldspil og medborgerskab, Ph.d.-afhandling, KU

Willer, T. & Østergaard, S. (2017): Man skal helst være en succes, men det kan man jo ikke altid, Rapport, Center for Ungdomsstudier

Wittig, A. (2016): Store skolebørn vil helst være fri for voksenstyret leg og bevægelse i frikvartererne, Nyhedsbrev 110, Idan.

Østergaard, S. (2015): Jeg tror vi spiller i DBI, Rapport nr. 1, Center for Ungdomsstudier.

Østergaard, S. (2015): Bliv klogere på unge, DIF.